

VŠB -TUO
Fakulta stavební
Katedra architektura

StreetMekka, Bratislava-MČ Dúbravka, SK

StreetMekka, Bratislava-MČ Dúbravka, SK

DIPLOMOVÁ PRÁCE – TEORETICKÁ ČÁST

Autor: Bc. Daniel Přikryl

Vedoucí práce: Doc. Ing. arch. Akad. arch. Ivan Gürtler, Ph.D., Dr.h.c.

Ostrava 2019

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Daniel Přikryl**

Studijní program: N3502 Architektura a stavitelství

Studijní obor: 3501T011 Architektura a stavitelství

Téma: StreetMekka, Bratislava-MČ Dúbravka, SK
StreetMekka, Bratislava-MČ Dúbravka, SK

Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

Vyriešte na úrovni architektonickej štúdie projekt „StreetMeka“ centra, jeho začlenenie do polyfunkčného „Dolného centra“ Dúbravky, dokompletovaného ďalšími polyfunkčnými objektami a verejnými priestranstvami. Navrhnete aj koncept verejnej zelene a parkové úpravy. V riešení musí byť zohľadnená požiadavka návrhu a rekonštrukcie dopravných, peších trás a cyklotrás, ktoré podmieňujú prístupnosť a servis nielen navrhovaného objektu, ale celej lokality, vrátane plôch či objektov pre statickú dopravu.

Objekt navrhnete ako energeticky a ekologicky úsporný.

Rozsah Sprievodnej správy:

- Identifikačné údaje stavby;
- Základné údaje charakterizujúce stavbu;

Rozsah Súhrnnej technickej správy:

- Charakteristika územia stavby;
- Zhodnotenie polohy a stavu staveniska, údaje o existujúcich objektoch, prevádzkach a zariadeniach;
- Urbanistické, architektonické a stavebno-technické riešenie stavby;
- Technické a technologické vybavenie objektu;
- Riešenie dopravy, pripojenie na dopravný systém a statická doprava;
- Starostlivosť o životné prostredie;
- Protipožiarne zabezpečenie stavby.

Rozsah grafických prác:

- situácia širších vzťahov 1:2000;
- situácia 1:500;
- pôdorysy 1:200 s funkčno-prevádzkovými schémami, schémy dispozičnej variability;
- rezy /pozdlžny a priečny/ 1:200 s vertikálnymi funkčno-prevádzkovými schémami;
- pohľady 1:200;
- detail fasádneho travé /pôdorys, rez, pohľad/ 1:20;
- detail interiérového mobiliáru 1:5;
- vizualizácie: 3 exteriéru, 1 interiéru.

Záverečná prezentácia:

- model 1:200;
- Portfólio vo formáte A3;
- Plagát A1 na výšku;
- Komentovaná powerpointová prezentácia s faktografiou riešenia, využívajúc odbornú terminológiu.

Predpokladom k odovzdaniu diplomového projektu

je všeobecná orientácia v spracovaní dokumentácie DP do úrovne Návrhu stavby a interiéru architektury.

Seznam doporučené odborné literatury:

1. Frampton Keneth.: Moderní architektura; nakl. Academia, 2004
2. Neufert E.: Navrhování staveb; nakl. Consultinvest, 1995
3. Gehl Jan & Gemzoe Lars: Nové městské prostory, ERA group 2002
4. Dalibor Veselý: Architektura ve věku rozdělené reprezentace; Academia, 2008
5. Pavel Halík, Petr Kratochvíl, Otakar Nový: Architektura a město, Academia, 1996
6. Morales - Ignasi de Sola: Topografie současné architektury-diference, Česká komora architektů, Praha 1999

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Doc. Ing. arch. Ivan Gürtler, PhD.**

Datum zadání: 31.10.2018

Datum odevzdání: 06.05.2019

doc. Ing. Martina Peřínková, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Ing. Radim Čajka, CSc.
děkan fakulty

Prohlášení studenta

Prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci včetně příloh vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a uvedl jsem všechny použité podklady a literaturu.

V Ostravě 6.5.2019

podpis studenta: _ _ _ _ _

Prohlašuji, že

- jsem byl seznámena s tím, že na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo.

- Beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně ke své vnitřní potřebě diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3).

- Souhlasím s tím, že jeden výtisk diplomové práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB-TUO k prezenčnímu nahlédnutí. Souhlasím s tím, že údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO.

- Bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona.

- Bylo sjednáno, že užít své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

- Beru na vědomí, že odevzdáním své práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, bez ohledu na výsledek její obhajoby.

V Ostravě 6.5.2019

Rád bych v následujících řádcích poděkoval vedoucímu diplomové práce panu Doc. Ing. arch. Ivanu Gürtlerovi za velké množství času, skic a odborných připomínek, které mi věnoval v průběhu celé tvorby diplomové práce.

Mé poděkování patří také všem odborným konzultantům, kteří mne při tvorbě této diplomové práce posunuli kupředu správným směrem.

Anotace

PŘIKRYL, D.: StreetMekka, Bratislava-MČ Dúbravka, SK
VŠB-TU Ostrava, Fakulta stavební, Katedra architektury, 2019
Vedoucí práce: Doc. Ing. arch. Ivan Gürtler, Ph.D., Dr.h.c.

Cílem diplomové práce je vytvoření tzv. StreetMekky, která je především kulturní a sociální platformou pro pouliční sporty, tvořivost a komunitní sbližování. Je převážně orientována na děti, dospívající a mladé lidi, kteří se v hlavním sportovním a uměleckém proudu necítí jako doma. Cílem je udržet děti a mladistvé od negativního vlivu tzv. “ulice” a vytvořit jim částečně organizované komunitní centrum, kde se mohou spontánně zapojit do všech možných aktivit od pouličních sportů, až po pouliční umění. Streetmekka je multifunkčním sportovním a kulturním centrem, která je koncipována tak, aby co nejvíce svým tvaroslovím a jednotlivými elementy připomínala ulici a městský veřejný prostor. Je to místo, které se snaží organizovat doposud neorganizované a spontánní sporty tak, aby poskytovala pouliční subkultuře adekvátní zázemí po celý rok.

Klíčová slova: StreetMekka, Dúbravka, pouliční subkultura, sportovní centrum

Annotation

MOJŽIŠKOVÁ, D.: StreetMekka, Bratislava-MČ Dúbravka, SK
VŠB-TU Ostrava, Faculty of Civil Engineering, Department of Architecture, 2019
Supervisor: Doc. Ing. arch. Ivan Gürtler, Ph.D., Dr.h.c.

The aim of the thesis is to create the so-called StreetMekka, which is primarily a cultural and social platform for street sports, creativity and community convergence. It is mainly aimed at children, adolescents and young people who do not feel at home in the mainstream sport and art. The aim is to keep children and young people from the negative influence of the so-called “street” and to create a partially organized community center where they can spontaneously engage in all sorts of activities from street sports to street art. Streetmekka is a multifunctional sports and cultural center that is designed to resemble street and urban public space as much as possible with its morphology and individual elements. It is a place that seeks to organize so far unorganized and spontaneous sports to provide street subculture with adequate facilities throughout the year.

Keywords: StreetMekka, Dúbravka, street subculture, street sports

Slovník cizích slov

SKATEBOARDING

SK8	- Skate
SKATERS	- Skateboardisté
ČSA	- Česká Skateboardová Asociace
DIY	- "Do it yourself" "Udělej si sám"
MOV	- Mezinárodní olympijský výbor
OH	- Olympijské hry
WSF	- Světová skateboardová federace
MYSTIC	- Název skateboardových závodů
STREET SPORTS	- Pouliční sporty
STREET	- ulice (místo, kde se vykonávají pouliční sporty)
MEKKA	- Důležité místo
SPOT	- Dobré místo pro ježdění
SESSIONS	- Setkání s kamarádama za účelem společného ježdění
SKATESHOP	- Obchod s vybavením pro pouliční sporty
BANG	- Skateboardová překážka
BOWL	- Skateboardový bazén
DIRT	- Disciplína, kde se zajede do hlíny
DOWNHILL	- Sjezd z kopce
FLIP	- Horizontální otočení skateboardové desky o 360°
GRIP	- Horní hrubá část skateboardové desky
KOPING	- Železná trubka na překážce
MINIRAMPA	- Menší U-rampa
POOL	- Skateboardový bazén
RÁDIUS	- Skateboardová překážka rádiusového tvaru
RAIL	- Železná trubka, na které se provádějí triky
SURFOVÁNÍ	- Ježdění v bazénu či skateparku, bez odrážení se nohou
SWITCHSTANCE	- Jízda opačnou nohou vpřed
ŠMIDLIKÁNÍ	- Skateboardové triky na rovné zemi
TONÍKY	- Typ skateboardových bot
TRUCK	- Skateboardová náprava
U-RAMPA	- Skateboardová překážka, která má dvě rádiusové stěny
VERT	- Kolmý rádius

LEZENÍ a BOULDERING

BLONAKNT	- Nástroj pro sebejištění
BOČÁK, BOKASO	- Chyt, který se drží z boku
BORHÁK	- Lezecká skoba zabudovaná do skály
BUILDERING	- Lezení po objektech vytvořených lidmi (fasády, mosty)
BULDOK	- Natloukací matice se závitem
ČMYKAT	- Sedět v laně
DĚČKO	- Karabina ve tvaru D
DOBER!	- Žádost lezce k jističi o přitažení lana
DŘEVORUBEC	- Silový lezec, bez techniky
EXPRESKA	- Pomůcka pro postupové jištění
FREE SOLO	- Lezení bez jištění
FRIEND	- Jistící prostředek. Mechanické vklíňovadlo
HMS	- Karabina s pojistkou hruškového tvaru
CHYT	- Místo, kde se držíme rukou
KAPSA	- Chyt větších rozměrů
KARABINA	- Lezecká pomůcka pro jištění
LEZEČKY	- Boty, které se používají na lezení
LÍŠTA	- Chyt ve tvaru destičky
MAGLAJZ	- Magneziový prášek sloužící k vysušení rukou
MAGLAJZÁK	- Pytlík, v němž se uchovává maglajz
NÝT	- Pevné plechové oko sloužící jako postupové jištění
OSMA	- Slačovací pomůcka
PRSÁK	- Prsní úvaz
PRUSÍK	- Smyčka z tenkého lana
SEDÁK	- Sedací úvaz
ŠTUP	- Místo, kde stojíme nohou
ŠTAND	- Jistící stanoviště
TRAVERZ	- Lezení či postup v horizontálním směru

PARKOUR a FREERUNING

ADD	- Původní název pro parkour (v překladu: umění přesunu)
PK	- Zkratka pro parkour
TRAUCER	- Muž vykonávající aktivitu Parkour
TRAUCERKA	- Žena provozující parkour
JUMP	- Skok
DROP	- Skok na zem
SAFE ROLL	- Parakotoul
TIC TAC	- Odraz od překážky
SIDE VAULT	- Boční skok
CLIMB-UP	- Výlez
WALL CLIMB	- Výlez z běhu
CAT LEAP	- Doskok do chycení
BALANCE	- Chůze po překážce
CAT BALANCE	- Chůze po čtyřek po překážce

L

T
1

T
2

strany

1–5

LIBRETO

esej.....	1
Průvodní zpráva.....	2
Lokalizace.....	3–4
Záměr.....	5

strany

6–17

TEXTOVÁ ČÁST

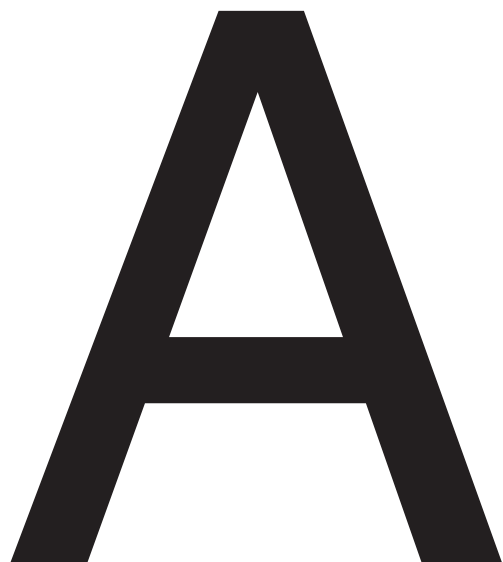
Úvod do problematiky – sportu.....	6
Kategorizace.....	7
StreetMekka.....	8
Lezení a horolezectví.....	9–11
Skateboarding.....	12–14
Le Parkour.....	15–17

strany

18–25

TYPOLOGICKÁ PŘÍPRAVA

Skatehalle Oslo.....	18
StreetMekka Esbjerg.....	19
Basket bar.....	20
Víceúrovňový skatepark.....	21
School of climbing.....	22
StreetMekka Viborg.....	23
StreetMekka Aalbrog.....	24
víceúčelová hala Gymnázia.....	25

strany

26-54

ANALÝZY

Analýzy M1:50 000.....	26-32
Analýzy M1:25 000.....	33-47
Analýzy M1:2500.....	48-54

strany	
1-5	

LIBRETO	
esej.....	1
Průvodní zpráva.....	2
Lokalizace.....	3-4
Záměr.....	5

BRATISLAVA

EXPEDICE 2018

Daniel Přikryl

Úvod

Již od počátků věků si lidé budovali města, která se staly jejich domovem, útočištěm, svatyní či místem pro živobytí. Místem, jež evokovalo pocit patřit někam, být součástí. Zvýšený zájem o život ve městech graduje již několik desetiletí od svého prvo-impulzu spojeného s průmyslovou revolucí. Města se od těch dob rozvinula k nepoznání, vývoj je srovnatelný s životem motýla. V určité etapě města zahodila svoji nepotřebnou ochranou kuklu a rozrostla se do všech možných rozmanitých forem, objemů a velikostí. Města, to nejsou pouze vizuální formy a objemy statických budov a objektů, ale především dynamická živá složka lidí a všechny jejich formy pohybu. Od 60. let minulého století (viz. *Kevin Lynch – Obraz města*) se do popředí dostává zájem o poznání města skrze vnitřní představy lidí. Obyvatelé měst mají na základě znalostí, zkušeností, vzpomínek či zážitků určitou představu o svém okolí a ta se nedá jen tak něčím změnit.

Idea

Myšlenka vytvoření obrazu města Bratislavy tzv. shoshin¹ myslí se jevila jako ideální možnost, jak porovnat vlastní rozvoj a perspektivu pohledu na Bratislavu dnes a v budoucnu. V budoucnosti o časovém horizontu jednoho roku, kdy nastane rozvoj z pouhého návštěvníka na člověka téměř znalého místa.

Vstup do města

Přijížděli jsme do města ze severu po dálnici D2 spojující město Brno s Bratislavou. Dálnice se nenápadně vinula do údolí mezi dvě pahorkatiny. Po pravé straně jsme mohli vidět vrchol tzv. Devínské Kobyly a po straně levé několik vrcholů CHKO Malé Karpaty. Údolní cestou jsme se pomalu blížili k periférii města, kde jsme zahlédli první panoráma. Obchodní centra, obchodní domy, reklamy a spousta zelených ploch. Horizont nám vytvářela sídlištní zástavba městské části Dúbravka a vrchol Devínské Kobyly. Pokračovali jsme dále přes městskou část Lamač, kde jsme sjeli z dálnice na ulici Pražská, kterou jsme pokračovali k hlavní železniční stanici. Projížděli jsme dopravním koridorem, kde jsme na chvíli úplně ztratili kontakt s městem kvůli protihlukovým stěnám na straně jedné a vysokému pásu zeleně na straně druhé. Pás zeleně byl najednou hrubě nahrazen pásem výškových administrativních budov, které najednou začali evokovat charakter soudobého velkoměsta. Po chvíli se tato charakteristika opět změnila, protože za křižovatkou ulic Mlynská Dolina a Pražská opět nastala ztráta charakteru velkoměsta a ocitli jsme se v neurčité zástavbě rodinných domů připomínající spíše větší vesnici, než hlavní město. Nedaleko Hlavního vlakového nádraží, ulice Pražská pomalu nabírá zpátky svůj městský charakter. Pozorujeme zde první známky historické blokové zástavby. Budova Hlavního vlakového nádraží svoji formou, měřítkem a nejbližším veřejným prostorem spíše připomíná postmoderní tržnici, než takto funkčně důležitý objekt.

BRATISLAVA

EXPEDICE 2018

Daniel Přikryl

Řeka Dunaj

Jedním z nejdůležitějších městotvorných prvků je řeka Dunaj, která Bratislavu rozděluje na dvě části, tedy severní a jižní město. Část Dvořákova nábřeží od volejbalového klubu Policie Bratislava až po River Park Offices od architekta *Ericka van Egeraata* působila velmi klidným a přátelským dojmem. Lidé zde trávili podvečer procházkou se psem, rodinou, během nebo jízdou na sdílených kolech. V místech River Park Offices, kde nábřeží opět nabílo více městský charakter, byla spousta restaurací a barů, které ovšem tkvěly prázdnotou. Za mostem SNP se rozprostírá historické jádro, které na krátký úsek ovlivnilo nábřeží a dodalo mu nemálo vznešenosti. Za Starým mostem pozvolně, až sukcesivně pozorujeme, jak město opět nabývá soudobou podobu. Nákupní středisko Eurovea, výškové budovy od *Ricarda Bofilla* či rozestavěné objekty od *Zahy Hadid*.

Krematórium - Lamač

Bratislava má nespočet kvalitní architektury, ale co mě z našeho studijního výletu nadchlo nejvíce bylo krematorium od pana architekta *Ferdinanda Milučkého*. Tato stavba rafinovaně ukrytá za borovicovým lesem, se otevírá příchozímu jako otevřená náruč. Průhledy skrz zeleň nás pomalu seznamovaly s tím, co přijde na samém konci. Použití materiálů, strohost tvarů či umístění nám dává najevo, že se jedná o kvalitní architekturu se smyslem pro detail. Smuteční síň orientovaná směrem do přírody je jako namalovaným obrazem, který uctívá zemřelého a posílá ho do přilehlého urnového háje, který je naprosto dechberoucí.

Řešená oblast

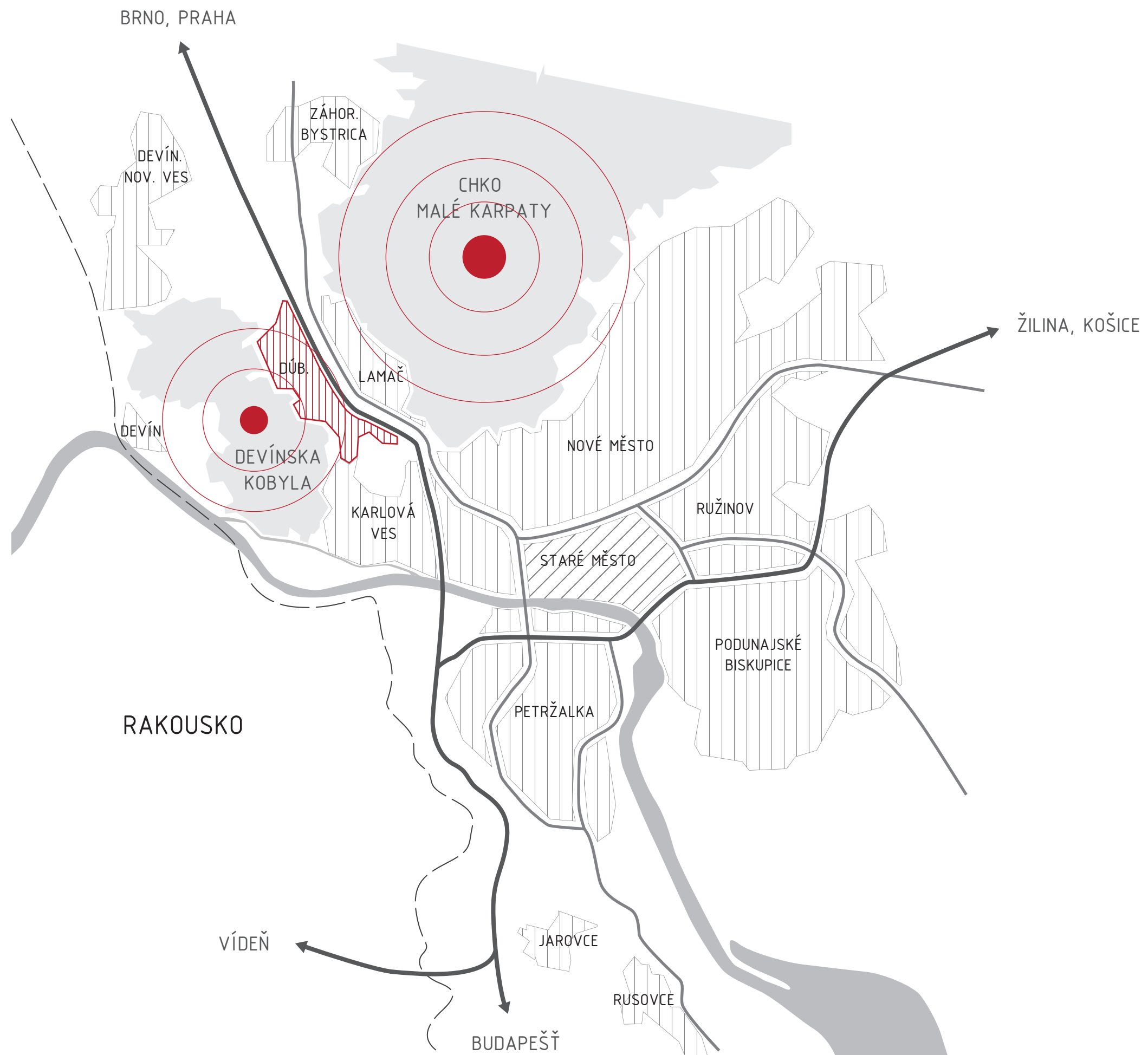
Městská část Dúbravka se nachází na severozápadní straně Bratislavy v úpatí vrchoviny Devínská Kobyla. Tato část zažila velký stavební rozvoj v 70. letech minulého století, kdy začala vznikat rozsáhlá panelová sídliště rozmanitých urbanistických struktur až pro 20 000 obyvatel. Celou Dúbravkou prochází jasně zřetelná podélná osa viz. *ulice Saratovská*, kolem které je soustředěna výšková zástavba. Centrum Dúbravky, za predikce pokud lze centrem uvažovat střed této městské části tedy mezi kostelem Ducha Svatého a Kulturním centrem, pak je toto místo zcela nezřetelné, nejasné a neadekvátní. Vidíme zde absenci kvalitního veřejného prostoru a dostatečné občanské vybavenosti. Samotnou ulici Saratovského nemusíme nutně vnímat jako bariéru, nýbrž ji můžeme vhodně začlenit do prostoru a vytvořit z ní vhodnou paralelu městského bulváru, která podpoří centrum této oblasti. Chtěl bych poukázat na fakt, že centrum Dúbravky mentálně v podvědomí obyvatel existuje, ale po formální stránce by jej byla potřeba revitalizovat a několika drobnými zásahy jej vizuálně podpořit, protože dle současné urbanistické struktury je dané centrum formálně nezřetelné.

¹shoshin - slovo pochází ze Zen Buddhismu, ve kterém vyjadřuje mysl začátečníka. Reflektuje mysl otevřenou, prahnoucí po nových vědomostech a touze po poznání.

PRŮVODNÍ ZPRÁVA

Řešená oblast – Městská část Dúbravka se nachází na severozápadní straně Bratislavy v úpatí vrchoviny Devinská Kobyla. Tato část zažila velký stavební rozvoj v 70. letech minulého století, kdy začala vznikat rozsáhlá panelová sídliště rozmanitých urbanistických struktur až pro 20 000 obyvatel. Celou Dúbravkou prochází jasně zřetelná podélná osa viz. *ulice Saratovská*, kolem které je soustředěna výšková zástavba. Centrum Dúbravky, za predikce pokud lze centrem uvažovat střed této městské části tedy mezi kostelem Ducha Svatého a Kulturním centrem, pak je toto místo zcela nezřetelné, nejasné a neadekvátní. Vidíme zde absenci kvalitního veřejného prostoru a dostatečné občanské vybavenosti. Samotnou ulici Saratovského nemusíme nutně vnímat jako bariéru, nýbrž ji můžeme vhodně začlenit do prostoru a vytvořit z ní vhodnou paralelu městského bulváru, která podpoří centrum této oblasti. Chtěl bych poukázat na fakt, že centrum Dúbravky mentálně v podvědomí tamějších obyvatel existuje, ale po formální stránce by jej byla potřeba revitalizovat a několika drobnými zásahy jej vizuálně podpořit, protože dle současné urbanistické struktury je dané centrum formálně nezřetelné.

Řešené území – se nachází na jižní periférii Dúbravky. Lokalita je ze dvou stran ohraničena významnými lokálními tepnami, ze severu ulicí Harmincova, která se asi po jednom kilometru napojuje na dálnici D2 a z východu ulicí M. Schneidera Trnavského, která je hlavní osou celé Dúbravky. Jižní hranici tvoří fotbalový stadion s přidruženým prostorem parkoviště. Západní hranici území tvoří střední potravinářská škola s obchodním domem Kaufland. Území křížuje rozvod nadzemního teplovodu, který je situován podél východní hranice území. V současné době území používají fotbalisté jako tréninkové hřiště a nebo místní lidé, kteří si přes něj zkracují cestu ke svým domovům nebo zastávce MHD.

Obchodní centrum Dúbravky

SOUČASNÝ STAV

Kulturní centrum Dúbravky

Řešená lokalita

Obchodní centrum Důbravky

NÁVRH

Kulturní centrum Důbravky

Nově navrhované sportovní centrum

T1

strany

6–17

TEXTOVÁ ČÁST

Úvod do problematiky – sportu.....	6
Kategorizace.....	7
StreetMekka.....	8
Lezení a horolezectví.....	9–11
Skateboarding.....	12–14
Le Parkour.....	15–17

Úvod sportu

jeho rozdělení, druhy a problematika

VYMEZENÉ SPORTU

V dnešní moderní a uspěchané době zaujímá své nepostradatelné místo v životě člověka volný čas. Volný čas, zároveň s vývojem společnosti, je dynamicky se rozvíjející součástí lidského života. Podle Hofbauera (2004, s. 176) je:

Volný čas – takový čas, kdy člověk nevykonává činnosti pod tlakem závazků, jež vyplývají z jeho sociálních rolí, zvláště z dělby práce a nutnosti zachovat a rozvíjet svůj život.“ Náplň volného času má několik základních funkcí jako jsou odpočinek, zábava či prohlubování individuálních zájmových aktivit.

O způsobu trávení volného času většinou rozhoduje člověk sám. Dnešní mladá generace má na výběr z mnoha způsobů jak tento čas využít. A v nepřebírném množství nabízených aktivit jsou čím dál

tím oblíbenější tzv. ne-masové (non-mainstream, nekomerční, nekonvenční) pohybové aktivity nebo sporty např. skateboarding, jízda na freestylovém kole, le parkour, lezení, chůze po laně, jízda na freestylových koloběžkách, pouliční fotbal, pouliční basketbal atd.

kolébka moderního sportu – 20. století se neslo v duchu modernizace a všeobecného pokroku. Svět se začal zrychlovat a s nástupem techniky je a bylo vše prováděno čím dál rychleji a efektivněji. S rychlejší a efektivnější prací jde ruku v ruce i více volného času. Volný čas se proto stává prostorem pro sport, volnočasové aktivity a jiné regenerační a rehabilitační činnosti. Francouzský sociolog Dumazedier prohlásil, že 20. století je: „Stoletím zrodu volného času pro sport a pro určitou rehabilitaci lidského těla“.

Zdroj: www.pixabay.com

Zdroj: www.pixabay.com

Zdroj: www.pixabay.com

ČLOVĚK vs. SPORT?

Co je to sport?

S pojmem sport se i ve vědeckém světě pojí mnoho diskuzí a debat. Ve světě je obecně termín sport pojímán v širším smyslu. Oblast, která je u nás označována za tělesnou kulturu, je běžně v zahraničí pojmenována termínem sport. Jirásek uvádí: „... máme-li na mysli význam slov, která používáme, je nutné takové pojmenování odmítnout, a to přesto, že je to označení zvykové, tradiční, v jazyce zakotvené a nejčastěji používané“ (Jirásek, 2005, 59). S tímto názorem plně souhlasíme. Objevují se sice pokusy a různé úpravy, aby termín sport neztratil svoji specifickou, například zahraniční literatura často využívá upřesňujících přívlasků: sport individuální, kolektivní, elitární, rodinný, masový, většinový, expresivní, závodní, komerční, volnočasový, instrumentální, populární, aktivní, pasivní, alternativní, rizikový, extrémní, pro všechny, olympijský (Jirásek, 2005, 140), s tímto způsobem řešením se ale neztotožňujeme.

Smysl a cíl – „Smyslem, účelem, cílem a tudíž nejvyšší hodnotou sportovního pohybu je maximální výkon a vítězství v soutěži. Předvádění výkonů v přísně organizovaných podmínkách soutěžního poměrování dle standardizovaných pravidel vede ke zřetelnému měření a objektivnímu srovnávání výkonnosti jako

specifické realizace lidských možností“ (Jirásek, 2005, 140). Jirásek dále uvažuje, že úsilí věnované sportovnímu zápolení posunuje člověka dál do jakési transcendentální roviny. Přesto se sport vyznačuje jasnými pravidly, velkou organizační strukturou a především uměle vytvořeným prostředím, kde se sport vykonává. Je důležité oddělit myšlení o sportu jako čistě výkonové a především soutěživé disciplíně.

Sport je činnost, u které v dnešní době převažuje zřetel na výkon, na soutěž a soutěžní zápolení s cílem být co možná nejlepší. Podíváme-li se blíže na různé definice sportu, dojdeme k několika závěrům. Definování sportu jako určité činnosti prošlo během vývoje určitou genezí. Původ samotného slova lze vytušit z latinského disportare – rozptylovat se, bavit se či ze staroanglického disport – bavit se, roznášet. Zde můžeme vypozaovat první rozdílné pohledy v pojetí sportu. Původně se jednalo o pohybovou činnost čistě ke zpestření životního stereotypu, založenou na herních aspektech. V dnešním pojetí je sport organizovanou, profesionalizovanou a především úzce specializovanou disciplínou. Pro názornější představu uvádíme definici, které se budu držet:

„Sport je dobrovolná pohybová aktivita, motivovaná snahou po dosažení maximální výkonnosti, rozvíjené v tréninku a demonstrováné v soutěžích“ (Dovalil, 2002, 6).

Abychom lépe viděli možné přístupy k termínu sport, uvádím i další definice, z nichž je patrný rozdílný přístup k problematice:

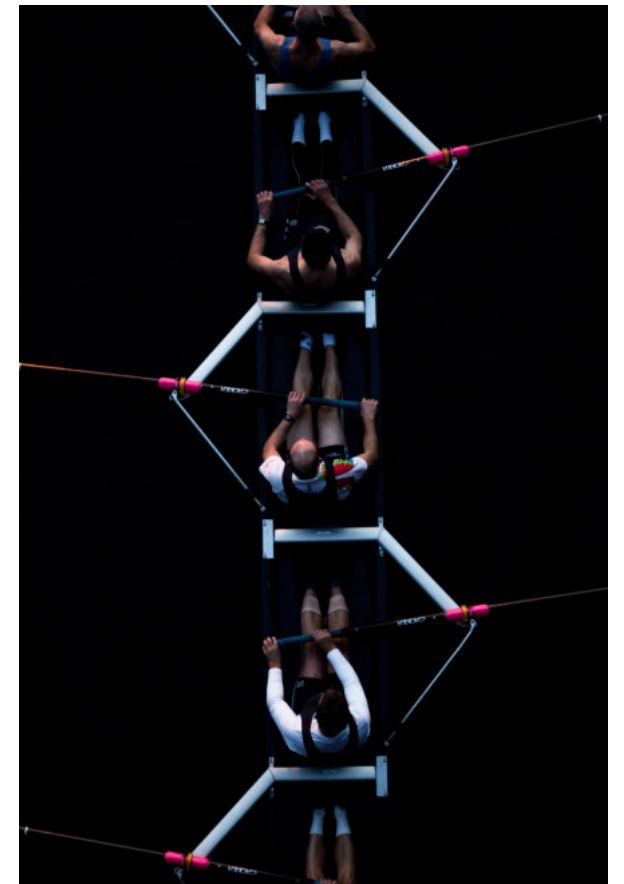
„Sport je jakákoliv pohybová aktivita, která má charakter hry (bud' zápasu se sebou samým, nebo zápasu s jinými) a realizuje se v rámci přesně stanovených pravidel a zásad fair play“ (Velký sociologický slovník, 1996, 1210).

„Sportem se rozumějí všechny pohybové činnosti, které at' již prostřednictvím organizované účasti či nikoliv, si kladou za cíl projevení či zdokonalení tělesné a psychické kondice, rozvoj společenských vztahů nebo dosažení výsledků v soutěžích na všech úrovních“ (Slepičková, 2005, 22).

„Sportovní činnost jako spontánní aktivita je motivována převážně pozitivně, tj. činnost je prováděna z vlastního rozhodnutí a průběh je prožíván libě. Typické je to zvláště u rekreačních sportovních aktivit a u herních činností“ (Vaněk, 1980, 54).

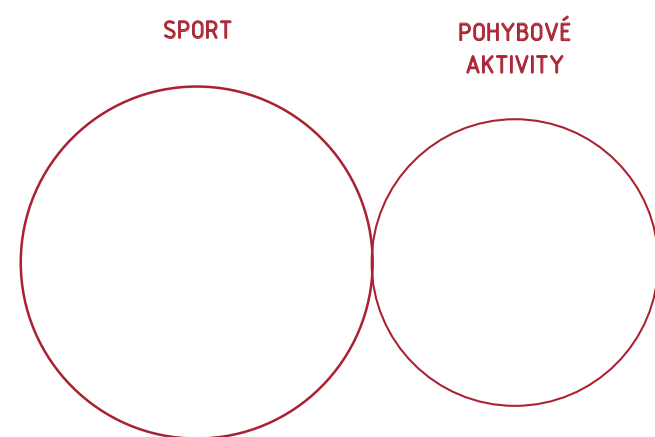
Zdroj: www.pixabay.com

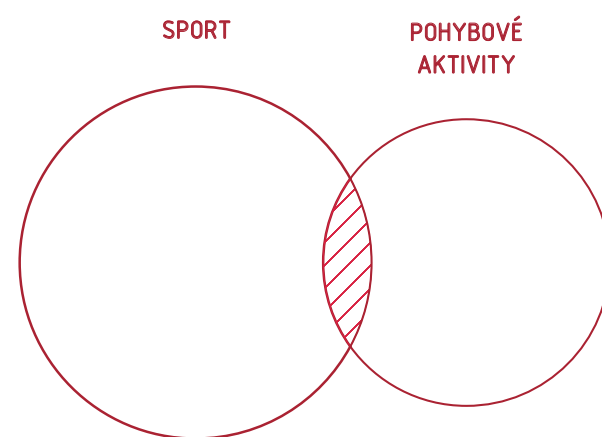
Zdroj: www.pixabay.com

Úvod sportu

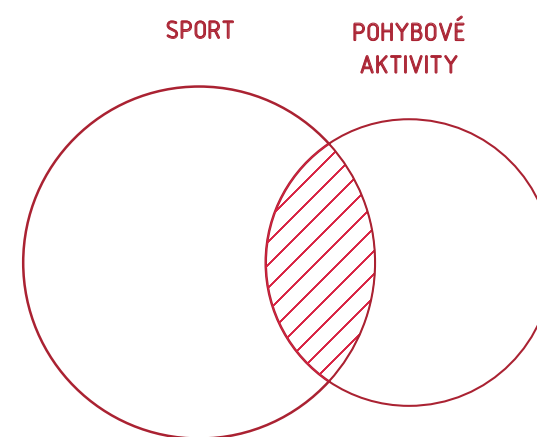
jeho rozdělení, druhy a problematika

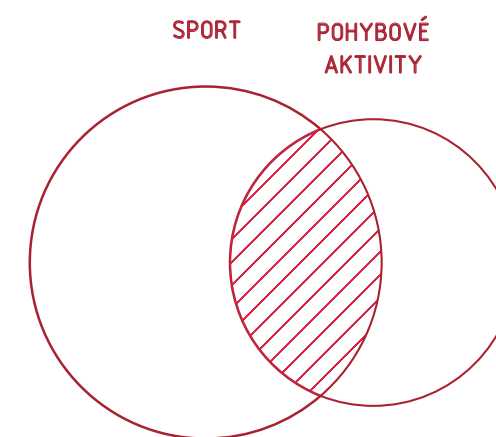
Průnik působností sportů a pohybových aktivit na začátku 20. století.

Průnik působností sportů a pohybových aktivit v polovině 20. století

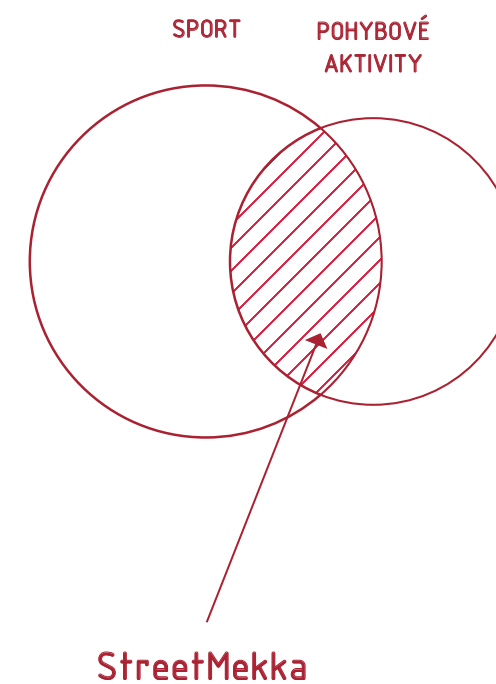
Průnik působností sportů a pohybových aktivit v 80. letech 20. století

Průnik působností sportů a pohybových aktivit v 21. století

Budoucnost?

StreetMekka

její rozdělení, druhy a problematika

POJEM STREETMEKKA

Pojem StreetMekka se poprvé objevil v Dánsku na přelomu nového tisíciletí v roce 2002, kdy byla založena sportovní organizace GAME, jejímž posláním je vytvářet trvalé sociální změny prostřednictvím sportu a kultury vedené mládeží. Principem skupiny GAME je spojení různých městských sportů, tance a městské kultury všeobecně. Jejím mottem je, že každé dítě a mládež všeobecně, by měli mít možnost sportovat. Víze a cíle organizace GAME poprvé nabily komplexní podobu 16. října 2010, kdy byla otevřena první StreetMekka na světě (Kodaň).

StreetMekka je kulturní a sociální platforma pro pouliční sporty, tvořivost a komunitní sblížování. Je především orientována na děti, dospívající a mladé lidi, kteří se v hlavním sportovním a uměleckém

proudu necítí jako doma. Cílem je udržet mladé lidi od negativního vlivu tzv. "ulice" a vytvořit jim organizované komunitní centrum, kde se mohou spontánně zapojit do všech možných aktivit od pouličních sportů, až po pouliční umění.

Slovo StreetMekka vzniklo spojením dvou slangových výrazů, které jsou pro danou komunitu naprosto běžné. Slangový výraz Street – lze vnímat dvojím způsobem. Ulice jako veřejný dopravní prostor nacházející se v zastavěném území. Jedná se o veřejnou součást měst, kde se lidé mohou volně pohybovat a komunikovat. Místo, kde lidé z této komunity provozují své sportovní aktivity, ke kterým využívají městský prostor parků, ulic, městských elementů nebo části budov. Ulice jako negativní praoobraz špatného vlivu na člověka nebo skupinu.

Např. tvrzení "vychovala ho ulice" nebo "to jsou pouliční gangy". Ulice se stala rozlehlým sportovištěm komunity skaters, parkouristů, artistů, lezců a dalších sportovců.

Slangový výraz Mekka – znamená velmi známé nebo hodně oblíbené místo ke sportování nebo ke schomáždění skupiny (sešlost komunity tzv. JAM).

Streetmekka je multifunkční sportovní a kulturní centrum, které je vytvořeno tak, aby poskytovalo pouličním sportovcům a umělcům zázemí po celý rok. Je koncipováno tak, aby co nejvíce svým tvaroslovím a jednotlivými elementy připomínalo ulici a městský veřejný prostor. Je to místo, které se snaží organizovat doposud neorganizované a spontánní sporty.

StreetMekka aalborg – parkourová část

Zdroj: www.pinterest.com

StreetMekka Esbjerg – pohled exteriér

Zdroj: www.pinterest.com

StreetMekka Esbjerg – část skateparku

Zdroj: www.pinterest.com

StreetMekka aalborg – parkourová část

Zdroj: www.pinterest.com

StreetMekka Viborg – hlavní sportovní prostor

Zdroj: www.pinterest.com

StreetMekka Copenhagen – hlavní sport. prostor

Zdroj: www.pinterest.com

StreetMekka Viborg – hlavní sportovní prostor

Zdroj: www.pinterest.com

Úvod k lezení

jeho druhy, historie a problematika

POPULARITA LEZENÍ PRUDCE STOUPÁ

BARTOŠ. K (2017, s. 8) Než se zhloubáme do podrobné terminologie sportu, rád bych vysvětlil základní pojmy. Především lezení a horolezectví. Tyto pojmy se u nás dost často pletou. To ovšem není vůbec s podivem, protože tyto sporty mají totožný základ a společnou historii.

Horolezectví – je to aktivita, při níž se člověk pohybuje ve skalnatých horách. Skalnaté hory se neliší nadmořskou výškou, ale především jejich vegetací. Hustota vegetace určuje všeobecné podmínky, jak je snadné v tomto prostředí přežít. Zajiště je zde přímá úměra, čím horší podmínky, tím větší výzva.

Lezení – Probíhá na skalách od velikosti malého balvanu až po stametrové stěny. Od horolezectví se liší tím, že probíhá mimo vysoké hory a právě okolní terén dělá tyto dvě aktivity rozdílné.

ČLOVĚK vs. PŘÍRODA?

Jaký je vztah člověka s přírodou?

BARTOŠ. K (2017, s. 14) Z jistého úhlu pohledu se dá tvrdit, že smyslem našeho života je věčný boj o přežití s přírodou. Prostě a jednoduše se snažíme přežít a neumřít! Příroda jako taková se nás neustále snaží něčím překvapit, což kolikrát může vést i k smrtelným úrazům. Jako lidé žijící v moderní společnosti jsem si zvykli ignorovat tu nepředstavitelnou sílu přírody a oproti našim pradávným předkům jsem se zbavili toho pocitu, že se nás někdo nebo něco snaží zabít. Jakmile jsme se toho pocitu zbavili, je možné, že jsme ho začali postrádat a hledáme ho v čím dál tím větším adrenalinu? Adrenalinu, který si navozujeme extrémními sporty?

Odjakživa jsme se snažili vůči přírodě vymezovat, stavíme si proto takové vlastní světy, ve kterých žijeme své životy. Naše snaha ovládat vše na této planetě včetně přírody vede k tomu, že už do určité míry dokážeme ovládat počasí, záplavy nebo sucho, ale stále si neuvědomujeme, že příroda je tu přes několik miliard let.

Což mnohdy vede to k tomu, že jsme přírodou fascinováni, že ji začínáme vyhledávat a pomalu se ji snažíme lépe pochopit a stát se její součástí, nebojovat s ní, ale soužít... Vystává zde základní otázka. Můžeme boj s přírodou vyhrát? Je to vůbec možné?

V horolezectví musíme brát v potaz počasí a blízkost možné pomoci. Lezení je spíše sportovní aktivitou, kdy se soustředíme více na samotnou disciplínu lezení. U nás se dá pouze lézt, jelikož nemáme žádné skalnaté hory, proto se v této práci budu zabývat pouze indoorovým lezením.

Ted' určitě vyvstává dotaz, proč zde mám graf výstupů na Everest, když se zabývám lezením. Jelikož se tyto aktivity oddělily poměrně nedávno, myslím, že nám stále dokáže demonstrovat, jak se lezení a horolezectví stává čím dál více populárním. Data jsou zanalyzována pouze do roku 2012. Od roku 2013 začínají být značně zkreslená díky nehodám, které se na Everestu odehrály a následnému zákazu výstupů.

Přístupy k přírodě

1) Fascinace

Nalezení přírody. Fascinace životem, jeho rozmanitostí. Důkaz toho, že se stále máme co učit. Snaha pochopit složitost celého systému, který se dá extrahovat do "jednoduchých rovnic".

2) Rebélie

Totální anarchie! Snažíme se dokázat, že přírodu můžeme ovládat. Člověk je vrcholem pyramidy světa. Považujeme se za něco víc. Chceme dokázat své opodstatnění ve vesmíru.

3) Podrobení

Snaží se přírodu srovnat na svoji úroveň. Stavíme cesty, budujeme přístřešky, aby pro nás byla „přívětivá“. Přetváříme ji k obrazu svému.

4) Znovuzrození

Příroda se nám zdá málo surová a autentická, hledáme pravou divočinu pro soužití.

Fáze vývoje lezení

1. Fascinace nám přinesla lezení v podobě nezvyklého výkonu. Lezci na začátku fungovali jako umělci. Např. cca v 16. st. za groš v Moravském krasu lezli na Hřebenač.

Z grafu by to vypadalo na úpadek, ale realita je někde jinde. Naopak zájem o lezení a horolezectví stále stoupá.

I kdybychom se rozhodli tato data ignorovat, stále musíme přijmout fakt, že se sportovní lezení spolu se skateboardingem v roce 2020 stanou olympijskými sporty.

Tento sport je zatím ještě na vzestupu a vrchol ho teprve čeká. Dalším, ještě větším faktorem je pro ČR a SR lezec Adam Ondra, bezesporu nejlepší lezec na světě, který má velkou šanci získat medaily na olympijských hrách.

Člověk nemusí být jasnovědec, aby mu došlo, že i to přitáhne velkou pozornost spousty lidí a lezení se

2. Vzpoura přišla o staletí později, kdy se začal více profilovat náš volný čas a byla zde spousta neobjevených míst. Člověk si začínal pomáhat různými nástroji a vzniklo takzvané technické lezení. Za použití všech možných pomůcek, lanových žebříků a skob jsme zdolali všechny stěny Alpských vrcholů i nejvyšší horu světa. Člověk při zdolávání používal to, v čem je nejlepší – rozum. Tam, kde mu nestačila síla, nebo plíce si pomohl technikou.

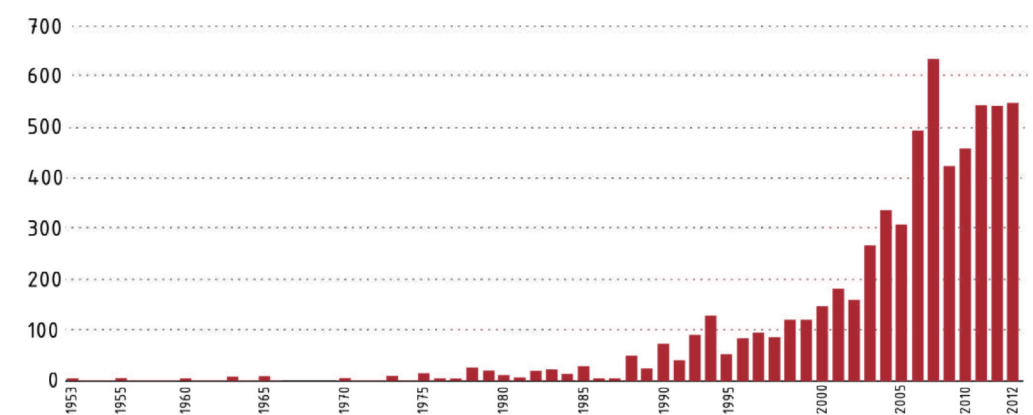
3. Podrobení, po technickém lezení přišlo sportovní. Přestaly se používat pomůcky. Člověk přišel na to, že se pak nejedná o žádnou výzvu. S nimi tam přece může vylést každý a navíc, kde je ten limit? Vždyť by stačilo použít vtulník. Jaký je rozdíl mezi ním a žebříkem? Sportovní lezení se proto soustředí na lidskou sílu.

4. Znovuzrození nakonec přichází jako v renesanci, navrácení se k čisté atletice. Opět jsou to umělci, co zdolávají stěny sami, bez jistění a když nějaké pomůcky použijí, tak pouze k ochraně života, nikoliv ke zdolání. Největším měřítkem je tzv. OS přelez Tzn. přelez na první pohled, tedy bez předchozího seznámení s cestou. Lezec nesmí ani pozorovat ostatní při zdolávání stejné trasy nebo si od nich nechat radit kroky.

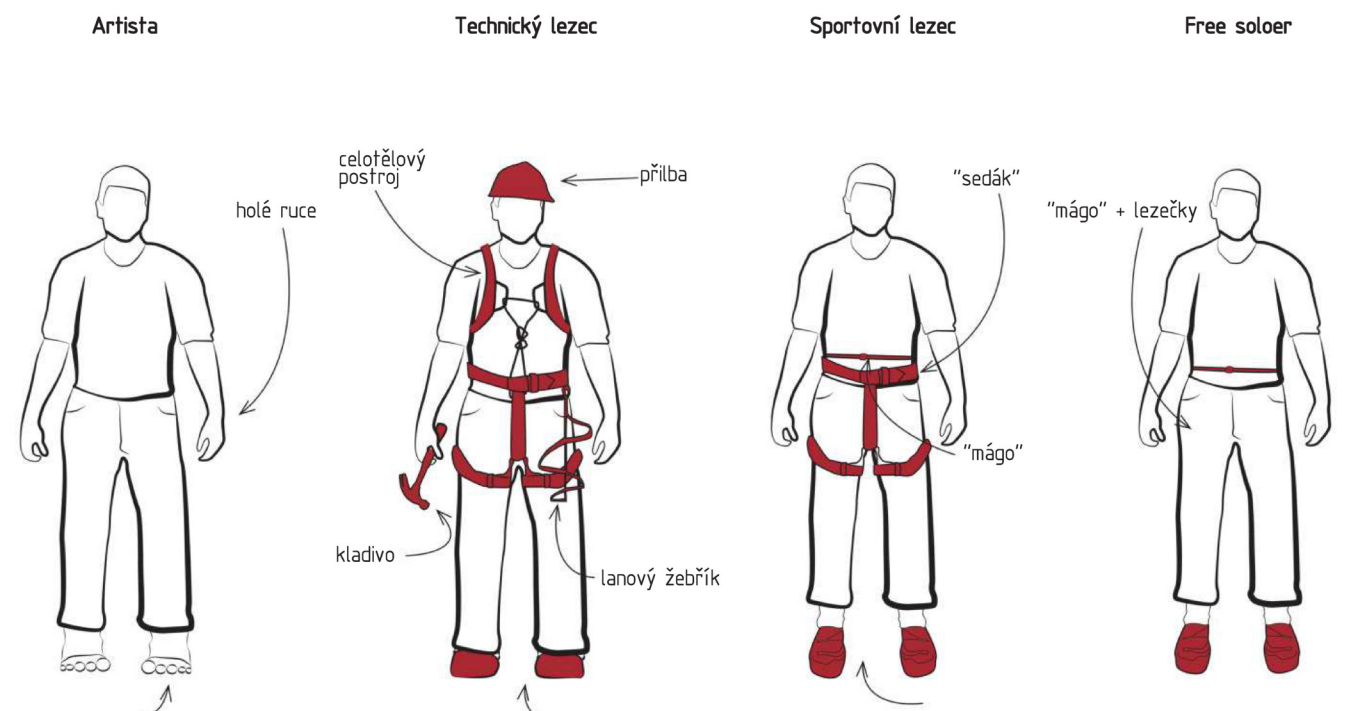
Graf výstupů na Mt. Everest

Graf je uveden v letech 1953 až 2012 z důvodu pozdějšího zkreslení dat, způsobeno opakovanými nehodami v důsledku počasí a následným zákazem výstupu na horu.

Zdroj dat je web. stránka www.statista.com

Lezci v průběhu času:

Zdroj: BARTOŠ. K (2017, s. 15)

Úvod k lezení

jeho druhy, historie a problematika

LEZENÍ

Co je to lezení?

BARTOŠ. K (2017, s. 16–17) Jedná se o vertikální pohyb, při kterém používáme ruce a nohy, za pomoci kterých se snažíme překonat vertikální překážku. Vzepření se gravitaci a dosažení cíle.

Proč lezeme?

–Životní styl. Touha překonávat své hranice. Únik z reality. Snažíme se život pouze nežit, ale prožívat! Pohyb, při kterém se cítíme skuteční a vnímáme přítomnou chvíli.

Co nám lezení přináší?

–Dává nám směsici pocitů, která nás naplňuje a uspokojuje. Pociť toho, že jsme něco dokázali.

Jaké máme pocity?

–Strach, dobrodružství, objevitelství, výzvu, pokoření cesty, přírody. V lezení nejde o nic jiného, než pokořit přírodu, jen malé procento lezců soutěží mezi sebou, ostatní soutěží s přírodou.

ETAPY VÝSTUPU NA VRCHOL

1) Výzva

Skála se pro nás stává výzvou, jedná se o boj se sebou samým a přírodou. Svým vzhledem a majestátností nás nabádá k pokoření. Jedná se o snahu k dosažení něčeho „nadlidského“, posunutí své hranice, svého limitu. Stanovit si cíl a překonat ho. Při neúspěchu se výzva mění v touhu, fanatismus pokořit přírodu anebo pokoru k ní.

2) Uvědomění

Vždy předchází aspoň kratičké plánování a hodnocení toho, jestli to je vůbec možné. Na mysl přicházejí rizika výstupu, strach, obavy, černé myšlenky o konci, o osudu, o tom, co všechno se může pokazit a jak málo toho vůbec zvládneme ovlivnit.

3) Soustředění

Fáze, kdy se musíme 100% soustředit. Vytěsnit všechny nepotřebné myšlenky a pečlivě uvažovat pouze o pohybu. Myslet jen na přítomnost a aktuální podmínky. Žít právě teď, abychom odvedli bezchybný výkon. Není zde prostor na zaváhání, veškerá rozhodnutí mají své následky, které jsou kolikrát dosti tvrdé. Chyby se zde neodpouštějí a my tuto zodpovědnost musíme přijmout, někdy to začíná hraničit až se šílenstvím.

4) Boj o život

Musíme překonat sami sebe, uvědomujeme si naplno, že žijeme. Smrt máme na dosah, vše nám funguje na 100%a vydáváme ze sebe to nejlepší. Sami sebe překvapujeme anebo naopak zjišťujeme, že jsme byli arogantní a podcenili situaci, že příroda má navrch.

5) Překonání

Po situaci, která nás donutila ponořit se do svého nitra se musíme oklepat, opět všechno vytěsnit a začít se zase soustředit na cíl a jeho dosažení. Pokud to nevzdáme, jsme hluboce přesvědčeni o smyslu našeho konání.

6) Dosažení cíle

Jsmepohlčení ve svých emocích, máme pocit, že jsme něco dokázali, že máme další důvod žít. Náš život dostává smysl. Splnili jsme si sen. Jsme doslova na vrcholu štěstí. Vše má smysl.

7) Sestup

Chvíle, kdy se navracíme opět do našeho světa, ale o něco obohaceni. Přicházíme jako jiní lidé. Už situaci vidíme z jiného pohledu, v průběhu nám přišla cesta nesmírně obtížná, ale zpětně ji již hodnotíme mírněji.

Kdysi dávno jsem se dočetl, že když velcí horolezci čelí extrémně těžkým nebo nebezpečným situacím v horách, jsou schopni soustředit svoji veškerou energii a dosáhnout stavu intenzivního uvědomění sebe samotných a vnitřní pohody, což buddhisté označují nirvánou – stavem, kdy strach a únava jsou zcela vytlačeny z našeho vědomí a člověk naplno prožívá tento okamžik.

David E. Anderson

Horolezectví je vlastně takový druh schizofrenie. Jdete do místa, které se Vás snaží neustále zabít, a vy zde chcete za každou cenu přežít.

R. Messner

Výběr místa

Příprava

Sestup

Boj o život

Soustředění

Překonání

Dobyetí vrcholu

Zdroj: BARTOŠ. K (2017, s. 17)

Úvod k lezení

jeho druhy, historie a problematika

HISTORIE

Horolezectví a lezení k nám přišlo z jihozápadních zemí, které mají Alpy. Tzn. z Rakouska, přesněji přes Vídeň. A z druhé strany z Německa, přesněji přes Saské Švýcarsko.

Před rokem 1848

V Moravském Krasu se lezení začíná rozvíjet jako artistická představení. V Hruboskalsku máme naproti tomu doklad romantické povídky o zdolávání skály z lásky.

Pověst vypráví o Svatavě, dceři hradního pána z Hrubé Skály Beneše Heřmanova, která milovala Vojmíla, syna pána ze Zbiroha. Svatavin otec však nechťel o ničem slyšet. Když pak Hrubou Skálu napadli Sasové, Vojmil se v přestrojení zúčastnil bitvy. Při jedné šarvátce zachránil Svatavina otce před jistou smrtí. Než mu však Beneš stihl poděkovat, Vojmil zmizel. Beneš pak uspořádal oslavu na počest vítězné bitvy, kde, jak doufal, se objeví i onen hrdina. Jeho záměr však zaslechl jeden z rytířů a vydává se za jeho zachránce dostal příslibenu ruku Svatavy. Ta se odmítla vůli svého otce podvolit, a tak si vybrala raději smrt. Beneš ji uvrhl do skalního sklepení, kde ji nechal zaživa zazdíť. Vojmil se to naštěstí včas dozvěděl a „se svou družinou se vyšplhali po příkré skále ku hrobu Svatavy. Šťastně po provazech dosáhli onoho místa a počali tesat. Vytesali díru jednu a tesák skutečně šťastně vjel do chodby, níž se šlo ku sklepení. (...)Poté úzkým otvorem provlékli se ze sklepení a nastoupili krkolomnou zpáteční cestu s výše dvaceti sáhů!“ Dole na ně čekal Beneš, který se o tomto činu dověděl. „S pláčem padl své dceři kolem její šije, prose ji za odpuštění, a usvědčen, že Vojmil byl jeho pravým ochráncem, odvedl oba na Hrubou Skálu, aby je zde zasnoubil ku společné života pouti.“ Dle vzpomínek Radana Kuchaře bylo opravdu možné komínem prolézt až do zámku. Dnes je již ovšem otvor zazděn.

19. Březen 1848

Výstup na pevnost Königstein komínkem Abratzkym, který byl ovšem za tento výstup zatčen a v pevnosti byl držen pět dní jako vězeň.

31. ledna 1864

Zahájení nejstaršího doloženého výstupu v Sasku. Byl vykonán na Falkenstein cestou Turnerweg III (Stupeň III odlišuje turistiku od lezení, proto se tento výstup dá považovat jako první skutečný začátek lezení.). Na výstupu se podíleli: truhlářský mistr Gustav Tröger, sedlák August Hering, povozník Ernst Fischer, zedník Johannes Wähnert a truhlář Heinrich Frenzel. Tito muži byli učenci z nedalekého Bad Schandau.

9. Květen 1869

V Mnichově zakládá 36 bavorských a rakouských alpinistů Deutsche Alpenverien (DAV). Mezi zakládajícími členy je i pražský obchodník Johann Stüdl. Už za deset měsíců má spolek 1 070 členů v 20 sekcích.

27. Červenec 1875

Slavnostní otevření železniční trati Choceň – Meziměstí. V Meziměstí se jezdilo ještě po provizoriu.

Jízdy se zúčastnil ředitel stavby August de Serres. Tento ředitel nepozval na slavnost nikoho z vídeňských úřadů a veškeré projevy v obcích, kde převažovalo české obyvatelstvo přednášel v češtině. Tento akt národní hrdosti způsobil jeho odvolání z funkce. Pravidelný provoz by zahájen o den později.

Tento počín později hodnotí 1881 Petr Hnyk: *„Zvýšený příliv návštěvníků (díky železnici) skal s sebou přinesl také pracovní příležitosti a možnosti obživy pro místní obyvatelstvo. Ve skalách na své klienty čekali nejen průvodci, trubači na ozvěně, flašinetář a nosič, kteří návštěvníky skalami pronášeli, ale z návštěvníka skal také profitovali výrobci a prodejci suvenýrů, hostinští a drožkáři, kteří návštěvníky přepravovali od železniční stanice ke vstupu do skal.“*

Jako v každé jiné době, tak v tehdejší, se našli jak poctiví živnostníci, tak i tací, kteří za své služby požadovali honoráře, řekněme podle svých představ. Proto v roce 1879 zřídil majitel velkostatku Dolní Teplice hrabě von Rumerskirch informační, kontrolní a částečně represní orgán Weckelsdofer Felsen Club, jehož předsedou byl Wenzel Kaulich. Účel klubu byl obdobný jako u podobných horských a alpských spolků, avšak tento teplický více zohledňoval specifické místní podmínky. Z těchto důvodů museli být skalní průvodci, aby byli identifikovatelní, kteří navíc museli mít v drožce vylepené tarify a ceníky jízdného pro jednotlivé počty přepravovaných osob.

Členové klubu také aktivně pracovali i v dalších oblastech, což vyplývá z následující citace: „Teplický Felsen Club označuje veškeré stezky jinak těžko znatelné buď kameny, stromy, nápisními tabulkami nebo přidělením spolehlivých průvodců, aby návštěvu takových partií usnadnil. Takto charakterizoval činnost a částečně také účel klubu výrok v turistickém průvodci, který byl vydán v roce 1882.“

1876

DAV už má 500 sekcí.

1881

V Brně se zakládá první lezecký klub OTC.

Březen 1888

Carl Beck a Siegfried Maurer se syny Conrade a Friedrichem lezou prvovýstup na Beckstein ve Hřensku. Je to první lezecký výstup na českém území. Beckenstein se věž jmenuje právě podle Carla Beckena. Dnes se mylně nazývá Pevnost.

Březen 1890

Poprvé se při lezení na pískovci začínají používat boty. Tento počín je pro mnohé klíčový v dalším vývoji tohoto sportu.

13. Srpen 1891

Oscar Schuster zdolává Schusterturm v Bielatalu. Bilatal je dlouhé údolí lemované skalními věžemi. Uprostřed je přepůleno státní hranicí. Jeho česká část se jmenuje Ostrov u Tisé.

29. Května 1953!

Jako první lidé na vrcholu Mount Everestu 29. května stanuli Novozéland'an Edmund Hillary a nepálský Šerpa Tenzing Norgay.

17. Srpen 1958

Jiří Nejezchleba se ve svých 12 letech účastní svého prvního lezeckého výstupu. Po generaci adršpašských sudetských Němců se tak stává prvním horolezcem narozeným v Adršpachu.

5. Říjen 1961

Lezecká komunita se nebývale rozrůstá. Komunisté nemohou strpět nekontrolované sdružování jakýkoliv osob za jakýmkoliv účelem. Vydává proto speciální nařízení.

17. Května 1963

Vyhlášení prvního českého národního parku Krkonoše.

17. Červen 1974

Náchodský oddíl pořádá pod hlavičkou Tělovýchovné jednoty ČZG Náchod lezecký zájezd do Saského Švýcarska.

1966

Založen první ČSSR horolezecký časopis Hotejl

17. Červen 1974

Náchodský oddíl pořádá pod hlavičkou Tělovýchovné jednoty ČZG Náchod lezecký zájezd do Saského Švýcarska.

1967

V severní stěně Eigeru zahynuli členové německé lezecké výpravy. Několik dní před neštěstím prostoupili severní stěnou Matterhornu.

5. Říjen 1967

V Prachovských skalách proběhlo jednání zástupců horolezeckých oddílů o novém znění pravidel pískovcového lezení.

11. Červenec 1971

Zdolání první “československé” osmitisícovky

9. Srpen 1978

První sólový výstup na osmitisícovku v podání italského lezce R. Messnera.

Srpen 1980

Anglický časopis Mountain uveřejnil ve svém 74 čísle devítistránkový článek s titulkem „Tvrdý písek“ o lezení v saských a českých pískovcových skalách.

24. – 27. Zář 1981

První ročník Festivalu horolezeckých filmů, který proběhl v Teplicích nad Metují, Dolním a Horním Adršpachu.

31. Červenec 1983

Josef Rakoncaj (ČR) poprvé vystoupil na druhou nejvyšší horu světa K2. Zde také provedl pouhých 50 metrů pod vrcholem bivak. Je to doposud bivak v nejvyšší nadmořské výšce. Dalším faktem je, že na tuto horu o tři roky později vystoupil jako jediný člověk podruhé.

1983

Jindřich Hudeček dělá sólo výstup na El Capitana v Yosemitech.

8. Srpen 1986

Prvovýstup na Mont Blanc v podání Jean Jacques Balmanta, horala ze Chamonix a Miche-la Gabriela Paccarda.

7. Květen 1991

První Čech na Everestu.

1993

Založení Českého horolezeckého svazu (ČHS).

2003

Tomáš Mrázek se ve francouzském Chamonix stává mistrem světa a zdolává 9a Sanskij par ve slovinském Ospu.

2014

Adam Ondra se stal prvním lezcem v historii, co získal zlatou medaili jak v boulderingu tak v obtížnosti. S jeho skvělými výkony na skále se stává bez nadsázky nejlepším lezcem planety jak na umělé stěně, tak na skále.

26. Červenec 2014

Radek Jaroš zdolává druhou nejvyšší horu světa K2 a tím získává pověstnou korunu Himaláje. Je prvním Čechem co zdolal všechny osmitisícovky.

22. Listopad 2016

Adam Ondra prostoupil stěnou Dawn Wall v rekordním čase a to osmi dní. Tento výstup způsobil v mediích poprask a zviditelnil české horolezce ve světě.

2020

Sportovní lezení se stává Olympijským sportem

1) Edmund Hillary a Šerpa Tenzing Norgay na vrcholu Mount Everestu.

2) R. Messner na vrcholku Mount Everestu (1978)

3) Adam Ondra na stěně Dawn Wall, Kanada (2016)

3) Adam Ondra na stěně Dawn Wall, Kanada (2016)

obr. 1 – Zdroj: www.pixabay.com
obr. 2 – Zdroj: www.pixabay.com
obr. 3 – Zdroj: www.pixabay.com
obr. 4 – Zdroj: www.pixabay.com

Úvod ke skateboardingu

jeho druhy, historie a problematika

CO JE TO SKATEBOARDING?

Skateboarding má poměrně dlouhou tradici a to jak u nás, tak také ve světě. Svoji cestu si musel tvrdě proslapat sám, bez větší pomoci ostatních. Často na své cestě zakopl a spadl, vždy se ale postavil na nohy, mnohdy i silnější než předtím, a právě proto si myslím, že si zaslouží větší respekt a pozornost jak u laické, tak u vědecké společnosti. Za tak krátkou dobu stihl uchvátit miliony dětí, můžu nebo žen.

JUHA. M (2015, s. 13) **Skateboarding** není jen sport, pohybová aktivita nebo frajeřina, je to mnohem víc. Na jedné straně je součástí businessu a místem, kde se nacházejí obrovské sumy peněz, zároveň je však pro skateboardisty srdeční záležitostí, láskou nebo aktivitou, při níž dokáží zapomenout na starosti každodenního života. Možná proto jsem také já začal na skateboardu jezdit, abych objevil lehkost, volnost nebo prostředek, kterým je možné najít životní rovnováhu.

ČLOVĚK vs. SKATE

Disciplíny

Skateboarding nabízí řadu možností. Na skateboardu se dá jezdit ve své podstatě všude, kde jsou alespoň v minimální míře vhodné podmínky. Vybrat si můžeme umělé překážky, dělané přímo pro skateboarding, nebo v uvozovkách přírodní, které byly vyrobeny pro jiné účely.

1. Freestyle, prvním skateboardistům jejich vybavení nedovolilo jezdit příliš rychle, proto si vymysleli jízdu po hladké rovné ploše bez překážek. Freestyle je považován za nejstarší závodní disciplínu. Má pouze pár pravidel. První pravidlo říká, že závodník musí používat skateboard se čtyřmi koly, dvěma nápravami a deskou. Druhé pravidlo bylo již zmíněno v předešlém textu a zní: „jezdí pouze po plochém povrchu“. Právě tato jednoduchost umožňuje neomezené množství různých kombinací triků, dovoluje tedy jezdcům být poměrně kreativní. Jízda trvá přibližně 120 vteřin a závodník ji jede na libovolnou hudbu. Pro přiblížení můžeme freestyle skateboarding přirovnat ke krasobruslení (Doren, Pramann 1994; Kane, 1989, s. 81).

2. Sjezd (Downhill), Závodní sjezd bývá dosti nebezpečný, proto by účastníci měli nosit chrániče. Závodní sjezd znamená pouze jízdu dolů z kopce a měří se nejrychlejší čas. Závodit se může buď po uzavřené silnici, nebo

Je to životní styl, sport, hobby, subkultura a určitý pojmí prvek, nebo něco, s čím společnost dosud neuvažovala? Oblast skateboardingu je velice komplikovaná a rozličná, sami skateboardisté si často nejsou sto procentně jisti, jak aktivitu, kterou provozují, definovat.

Když si představím, že skateboarding může být za pár let součástí nejprestižnější světové sportovní události, je až zarážející, jak málo o něm bylo dosud napsáno.

Allan Gintela a kol. (1980) píše o skateboardingu jako o prkně s kolečky. Označují ho jako nový druh sportovní činnosti, kdy k jednoduchému prknu přidělali dva páry koleček a nacvičovali stabilitu při jízdě. Jiné zdroje popisují skateboarding jako jízdu na náčiní, skládajícího se z desky,

závodní dráze. Závodníci vyrážejí na trať po skupinkách 4 až 6 jezdců. (Kane, 1989).

3. Skok do výšky, Skateboardista se snaží přeskocit laťku v co nejvyšší výšce, přitom mu prkno musí podjet pod laťkou a nohama musí laťku přeskocit, dopadnout na prkno a odjet. Každý závodník má tři pokusy na zdolání výšky.

4. Slalom, Už dlouho lidé vědí, že jezdit z kopce je obrovský zážitek a tak vznikl také slalom. Jezdci jezdí z kopce a snaží se projet danou trať co nejrychleji. Trať je postavena z kuželů, které jsou od sebe postaveny 1,3 metru, trať je dlouhá od 80 metrů do 120 metrů. Tvoří ji 50 – 60 kuželů v řadě. Slalom se provádí na tenké, ohebné desce bez špičky a paty.

5. Bazén (Bowl), Pool neboli bowl, v českém překladu bazén, byl původně určen pouze pro plavání, ale osud v tomto ohledu přál také skateboardingu. Jednoho velmi teplého léta nařídily kalifornské úřady zákaz napouštění bazénů z důvodu šetření vody. Mladým skateboardistům rádiusové stěny vypuštěných bazénů připomínaly vlny, na kterých jezdí surfaři, a začali tak na nich napodobovat právě surfové triky a prvky. Bazén se dá využít k projíždění do kola

výkyvných kloubů a polyuretanových koleček. Na náčiní se převážně stojí a jezdí se z mírného svahu. Skateboard se řídí přenášením těžiště těla do stran, rychlost jízdy je regulována vyjížděním do protisvahu, nebo jízdou ve vlnovce. Na skateboardu je potřeba vysoká úroveň stability a obratnostních schopností.

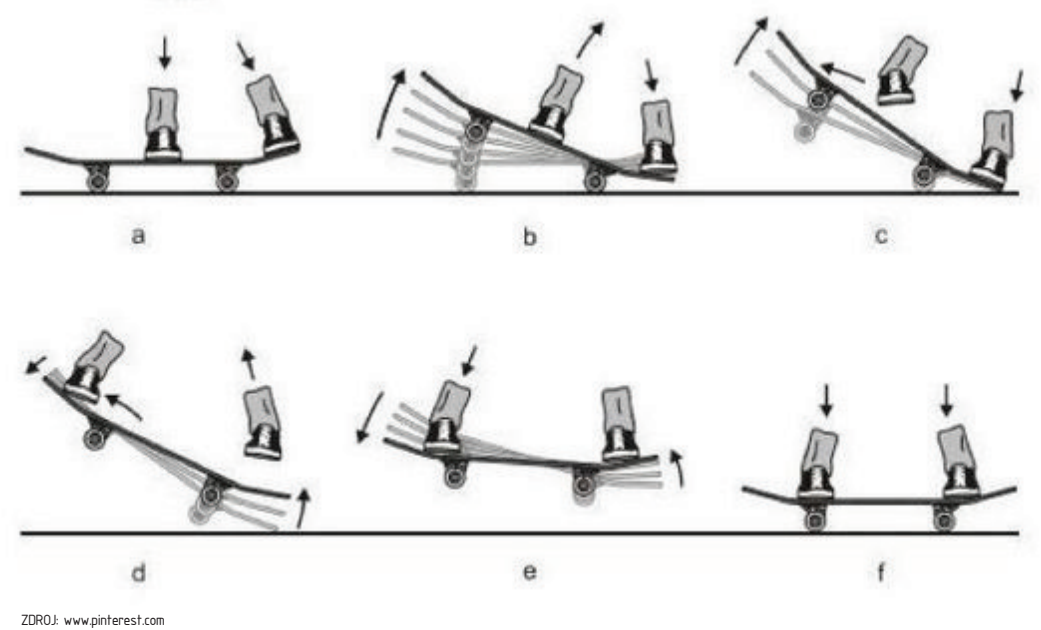
JUHA. M (2015, s. 15) Skateboarding je samozřejmě fyzická činnost, která se dá provozovat samostatně, ale i ve skupině. Jak často jezdit na skateboardu? Jednou, dvakrát v týdnu, či jezdit každý den, to je jen a pouze na vás. Klidně jezděte mezi přestávkami ve škole. Při této činnosti nepotřebujete trenéra, nepotřebujete být v oddílu ani mít cvičební úbor či dres. Kde jezdit? Není třeba stadionu se speciálním povrchem. Stačí pouze prkno a kousek asfaltu, parkoviště, nebo ulice.

bez odrazení nohou neboli „surfing“, ale také k trikům na hraně bazénu a v neposlední řadě k mistrovským kouskům nad hranou bazénu. V dnešní době jsou bazény vyráběny speciálně pro skateboarding. Jezdci mají v bazénu 45 vteřin na předvedení všech triků, které umí.

6. Vertikální rampa (U-rampa), Název vznikl z anglického slova full pipe, volně přeloženo roura. První skateboardisté se pohybovali v okolí stok, a když zjistili, že se v obrovských betonových rourách jezdí dobře, vyrobili si poloviční „roury“ doma tak, aby mohli vylétávat ven. Tak vznikl název halfpipe. U-rampa je považována za královskou disciplínu skateboardingu. Ve strhujících rychlostech provádějí závodníci triky vysoko nad rampou, ale i na její hraně, kde provádějí tzv. lip triky. Na dnešních závodech dosahují rampy výšky i přes 3 metry. Závodníci mají na svou jízdu 45 vteřin a rozhodčí hodnotí obtížnost, výšku triků a konzistentnost jízdy.

7. Streetstyle skateboarding, Streetstyle je nejrozšířenější podobou skateboardingu. Jezdí se ve skateparku, který se snaží napodobit a nahradit městské prostředí, jako jsou schody, zábradlí, bangy atd., zároveň však nabízí i jiné elementy, jenž se na ulici nenachází. Skatepark bývá navržen tak, aby si zajezdil jak začátečník,

Ollie tutoriál

tak profesionál, a umožňuje zároveň rozvoj dovedností a kreativity skateboardistů. Dříve většina skateboardistů začínala na ulici, kde jim stačila rovina a obrubníky, ale jak se postupem času skateboarding rozvíjel, zlepšovali se jejich schopnosti a dovednosti a toužili po větších a lepších překážkách. Nyní se každoročně mění skateboardové trendy a tím se mění také vzhled skateparků, posouvají se hranice skateboardingu. Ve skateparku se koná také největší množství závodů. Jezdci mají k dispozici dvě jízdy po 45 vteřinách, kdy se počítá ta lepší jízda.

8. Minirampa, Minirampa vypadá jako zmenšenina U-rampy. Minirampa je nižší a její stěny nejsou kolmé. Vznik této disciplíny se datuje někdy kolem roku 1988. Minirampa je velmi populární možná i díky menšímu strachu z jízdy v ní, který většinou skateboardisté mají. Výhoda minirampy spočívá také v menší ceně, ale i menším prostorovým podmínkám. Tato disciplína je techničtější a závodník může za stejný čas předvést více triků.

9. Best tricks contest (souboj nejlepších triků), Karas a Kučera (2004) uvádějí best trick contest jako divácky velmi zajímavou disciplínu. Závodníci provádějí nejobtížnější trik na určité překážce, jehož provedení si během jízdy z taktických důvodů nemohli dovolit. Neodjeté triky se

nepočítají do závěrečného hodnocení. Závodník může svůj trik zkoušet, dokud neskončí časový limit. Počítá se pouze vrácení a odjetý trik.

10. Ollie contest, Od doby kdy, první skateboardista udělal ollie se soutěží v tom, kdo vyskočí nejvýše, respektive, kdo přeskóčí více desek, nebo lať ve větší výšce. Světový rekord měří 113 cm a drží ho Danny Wainwright

11. Big air (mega ramp), Big air nebo také mega ramp, je disciplína, kde závodník jede z rampy vysoké 60 metrů, aby nabral rychlost na skok o délce od 7,5 metru do 21 metru. Celá trať je zakončena velkým rádiusem o výšce 5,4 metru. Rádus slouží skateboardistům pro zmenšení rychlosti, ale samozřejmě i k trikům. Soutěže v big airu jsou finančně náročné, ale zato divácky velmi atraktivní. Nejprestižnější soutěž se jede na tzv. extrémní olympiádě X-GAMES.

12. game of S.K.A.T.E., disciplínu jezdců mohou hrát na jakékoliv skateboardové překážce, ale ve většině případů se hraje na rovné zemi. První skater udělá jakýkoliv trik a všichni ostatní se ho snaží zopakovat. Kdo nezopakuje trik, dostane první písmeno "S", dokud není "SKATE" pak odchází ze hry. Když první skater neodjede trik, zadává nový trik jeho soupeř. Vše se opakuje, dokud nezůstane pouze jeden skater, který vyhrává hru.

Úvod ke skateboardingu

jeho druhy, historie a problematika

SUBKULTURA SKATEBOARDINGU

Buryánek (2005) si myslí, že filosofií skateboardistů je nebýt omezován, nebýt snob, užívat si pohyb na skateboardu a hlavně, pokořovat hranice svých možností. Skateboardová subkultura má určitě blízko i k jiným subkulturám např. snowboardingu, surfingu, longboardingu. Mezi oblíbené hudební styly patří, punk rock, punk, nebo hip hop. Při jízdě na prkně nosí volné kalhoty, robustní sportovní boty, velká trika, mikiny s kapucí a ve většině případů pokrývku hlavy, např. kšiltovku s velkým kšiletem. Stepičková (2008) tvrdí, že se skateboardisté soustřeďují do okrajových částí města, povětšinou se sídlíští zástavbou, či do bývalých průmyslových zón. Majoritní kultura se snaží tuto subkulturu vytěsnit z centra měst, jež často bývá též kulturně historickým centrem. V zahraniční literatuře se můžeme dočíst, že subkultury mládeže se snaží odtrhnout od kontrolovaných, soutěživých, pravidly

svázaných, komerčních, autoritářských a organizovaných sportů jako například fotbalu, baseballu a basketbalu. Autoři zde píší o skateboardingu jako o odpůrci mainstreamových soutěží a sportovních forem, které určuje majoritní kultura (Beal, Weidman 2003). Pospíšilová (2004) píše, že skateboardisté mají image člověka kouřící marihuanu, ovládající slang plný cizích slov a technických prvků na skateboardu.

JUHA M. (2015, s. 33) Jak skateboarding, tak i oblékání skateboardistů prošlo v průběhu času mnoha změnami. Každá dekáda měla svoje typické oblečení a také typické znaky a události, které formovali styl oblékání, ať už to byla hudba či technologické pokroky módních firem. Středobodem stylu a módy byla samozřejmě USA. Z USA se móda šířila dále do světa, samozřejmě také do České republiky.

ŽIVOT KOMUNITY SK8

Slang

JUHA M. (2015, s. 37) Mnoho sportů má speciální slovní zásobu a slovní obraty, ani skateboarding není výjimkou. Skateboarding vznikl v anglicky mluvících zemích, a proto je slang skateboardistů výrazně ovlivněn tímto jazykem. Americká angličtina nejvíce ovlivnila mluvu skateboardistů. Většina triků a různých obrátů vznikla právě v Severní Americe, proto není divu, že je tento žargon univerzální po celém světě.

Jak se u nás skateboarding rozrůstal, tak se různá slova počesťovala. Například trik kickflip byl přejmenován na kino, 360° kickflipu se říká varo a další.

Nejen slova spojená s triky se vyvíjela a měnila. Ve skateparku často můžete slyšet „Si zabil“ což znamená, že jezdec dal dobrou jízdu nebo trik. Výraz pochází právě z anglické fráze „You killed the spot“. Dále bychom neměli opomenout verbální pozdravy např. „Zdar bró“ nebo oslovení „kámo“. I skateboardové vybavení dostalo své specifické pojmenování, skateboardové desce se říká „fošna“. Další slovíčko, které často uslyšíte je „fellaz“, slovo znamená jezdce, kteří jezdí spolu v určité partičce. Určitě bychom našli i další slova, která skateboardisté „skejťáci“, „rajdři“ a „prknaři“ používají, ale pro náš přehled v mluvě mladých či starých skateboardistů je prozatím postačující.

Výtvarné umění

Výtvarné umění do skateboardingu neodmyslitelně patří. Umění i skateboarding vyžadují určitou míru vášně a optimismu, pokud je nemáte, tak ani jedno neděláte na plno.

„Vždycky mě zabíjelo, že si kupuješ prkno kvůli grafice na spodku a přitom je to za hodinu skejťování pryč, zvláště když máš rád board-slidy tak, jako já,“ takto popisuje své zážitky v rozhovoru Chuck Stamper.

JUHA M. (2015, s. 38) I čeští skateboardisté měli rádi design na prknech. Vylepšovali si svá prkna lihovými fixami, a aby své umění hned nezničili, přelepili jej průhlednou izolepou. Umění ze skateboardu přenášeli i na tělo. V módě bylo tetování s lebkami, plameny a skateboardovou tematikou. Ve video archivu cesketelevize.cz (2011), se dozvíme např. „Lebek a plamenů není nikdy dost“. Hlavní představitelé umění a skateboardingu byli Christian Hosoi, Steve Olson, Dave Hackett a Pat Ngoho. Tiho lidé byli v první vlně skateboardového umění a byli naprosto spjatí jak s uměním, tak se skateboardingem. V dnešní době design na tričkách a deskách dělají lidé, kteří již se skateboardingem nemají nic společného. Pouze některé firmy, např. Santa Cruz a Independent, se snaží preferovat spíše tradici před výdělkem a moderním designem.

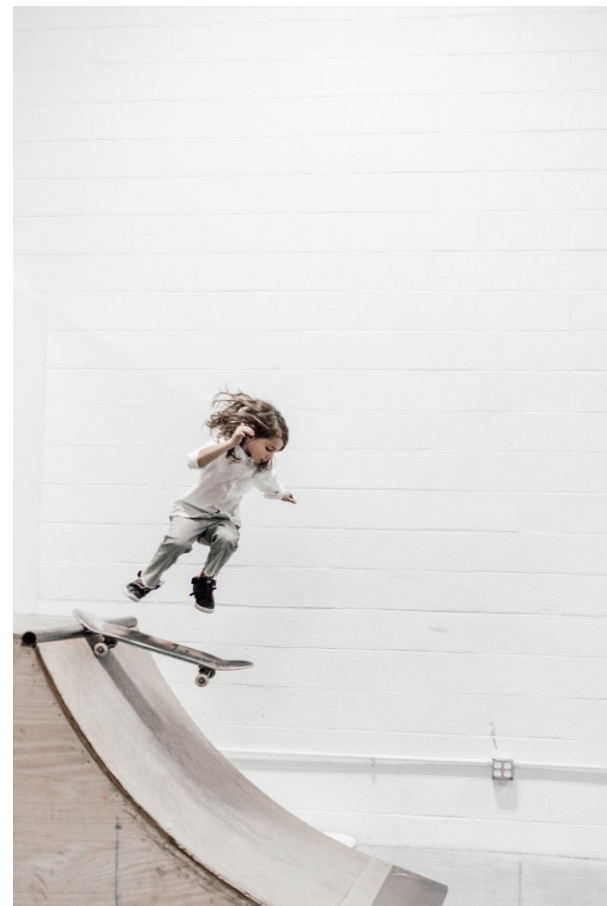
ZDROJ: www.pixabay.com

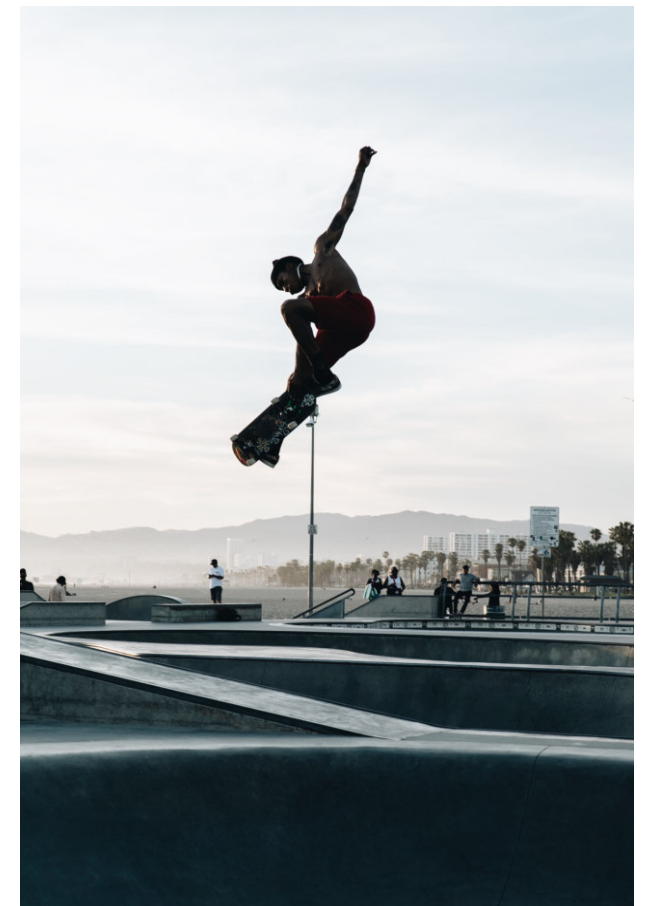
ZDROJ: www.pixabay.com

Neverbální komunikace

JUHA M. (2015, s. 37) Mlácení prkny o hranu bazénu, lámaní desek ze vzteku, nebo přátelské bouchnutí pěstmi při příchodu do parku, ano to vše můžete vidět u skateboardingu. Skateboardisté mají zvláštní rituál po příchodu do skateparku, obejdou park a pozdraví se s tzv. „fellaz“. Pozdrav vypadá v různých skupinkách jinak, ale většinou nechybí plácnutí a srážka pěstmi o sebe. Další projevy se objeví, když jiný jezdec provede dobrý trik na prkně. Bud' se začne tleskat nebo bouchat prkny o zem, nebo o skateboardové překážky. Nejsou zde jen projevy radosti, ale také projev hněvu, jak na své náčiní, tak na překážky v parku, pak se teprve projeví agrese a desky létají vzduchem, nebo se dokonce lámou skokem doprostřed desky. V extrémních případech jezdec vyskočí a na desku dopadne svým zadkem, pokud deska nepraskne, pokus se v některých případech opakuje, dokud není deska na dvě půlky. Další gesta můžeme vidět jak v minirampě, tak v bazénu. Mávnutím ruky k sobě jezdec naznačuje druhému jezdcí, ať jede, dává mu přednost

ZDROJ: www.pixabay.com

ZDROJ: www.pixabay.com

Úvod ke skateboardingu

jeho druhy, historie a problematika

HISTORIE

začátek 20. století

První skateboardy byly sestaveny již na začátku 20. století ze starých kolečkových bruslí a kusu dřeva, na které si děti sedaly a poté se na nich pokoušely postavit.

cca 1960

Doren a Pramann (1994) uvádějí jako dobu vzniku 60. léta 20. Století, kdy se surfaři v Kalifornii rozhodli vyrobit něco, na čem by mohli trénovat, když na oceánu nejsou žádné vlny.

60. léta 20. století

Skateboarding byl v módě. Popularita tohoto sportu byla na svém vrcholu. Prvním skateboardistům se tenkrát říkalo sidewalksurfers. Na relativně úzkých, asi 10 centimetrových prknech, která si sami vyráběli, stávali na boso. Z počátku nebylo nic jiného, než bezstarostné projíždění sem a tam na kalifornských plážových promenádách. Dále pak sjížděli přílehlé kopce, nebo jezdili slalom na parkovištích.

1965

Ve zmíněném roce do obchodů přišly průmyslově vyrobené skateboardy. Později začaly vznikat první závodní disciplíny jako např. freestyle, slalom, downhill, skok vysoký a daleký.

1969–1971

Krise skateboardingu. Přibývalo nešťastných pádů a zranění na ulicích, kvůli častým kolizím s chodci. Vznikaly konflikty mezi lidmi a skaters, až vše vyvrcholilo ve vznik předpisů a zákonů, které měly omezit a zakázat skateboarding. Jak však víme, co je zakázané, to je zajímavé. Skateboarding tak získal další mladou generaci a nadechnul se k další revoluci.

cca 1971

Nejdůležitější a zlomovou událostí 70. let byl vynález Franka Nashworthyho. Frank totiž vynalezl urethan. Urethan byla slitina materiálu, ze kterého se začaly vyrábět kolečka na skateboard. Tato kolečka měla daleko větší přilnavost na silnici a byla také mnohem rychlejší a lépe ovladatelná. Dalo by se říct, že objevení urethanu přineslo skateboardingu nový impuls a energii, kterou potřeboval pro další posouvání hranic.

2. pol 70. let

V druhé polovině 70. letech se zrodil vertikální skateboarding. Díky novým kolečkám mohli jezdcí v bazénech předvádět nové triky a více surfovat. Vznikaly také první betonové skateparky. Skateboarding byl zase v módě.

1978

Pro mnohé skateboardisty se splnil sen. Objevil se první skateboardový časopis „The Skateboarder“, který se stal pro skateboardisty Biblí,

1979

Historickou událostí pro street skateboarding byl vynález triku ollie. Jezdec z Floridy Alan Gelfand udělal na konci 70. let tento již zmíněný trik ollie a změnil tak dějiny skateboardingu. Díky ollie se skateboardingu otevřely nové obzory a vznikaly nové a nové triky. Skateboarding se rozrůstal a po celém světě se postavila spousta skateparků.

Z-boys

Neměli bychom opomenout legendární partu Z-boys. Za členy legendární skupiny pokládáme například Jaye Adamse a Tonyho Alvu, kteří se objevili také ve filmu Lords of Dogtown. Podle některých lidí byl Jay Adams nejkreativnější a zároveň nejoddanější jezdec skateboardingu vůbec. Z-boys posunuli nejen možné hranice skateboardingu, ale učinili ze skateboardingu něco jiného než jen sport nebo volnočasovou zábavu. Udělali ze skateboardingu osobitý životní styl, který se mnoho lidí snažilo marně napodobit.

Začátek 80. let 20. st.

Začátkem 80. let se ze skateboardingu stal punk s divokým životním stylem. Chování skaters se konzervativní společnosti moc nelíbilo a vznikaly tak problémy s radnicemi, zákony a policií. Zavíraly se skateparky, známí skateboardisté přestávali jezdit, nebo se stáhli do ústraní. Jen malé skupinky neúnavně pokračovaly dále. Tato doba deprese byla nejdůležitější a také nejkreativnější fází skateboardingu. Skaters byli považováni za outsidersy.

1982

Zrodil se mýtus. Jezdci jako Mark Gonzales, Natas Kaupas a Rodney Mullen si hodili desky pod nohy a vyrazili prozkoumávat betonovou

džungli uprostřed měst. Tak vznikl streetstyle. Byl to zcela nový skateboardový styl. Byl moderním pokračovatelem freestylu. Nové triky, nové tradice, nový způsob ježdění, posunuly skateboarding do úplně jiné dimenze. Nová disciplína byla velmi technická a položila základy pro moderní skateboarding.

Počátek 90. let 20. st.

Počátkem 90. let upadal vertikální skateboarding. Mediální zájem budil pouze streetstyle. Skateboarding na ulicích byl na prvním místě. Začali se objevovat neznámí jezdcí, kteří ohromovali ostatní svými novými triky, jenž do té doby nikdo neviděl. U jezdců byl v 90. letech boom jezdit na tzv. Switchstance, tedy dopředu na opačnou nohu, než na jakou byli doposud zvyklí.

2. polovina 90. let 20. st.

Vertikální skateboarding zahájil svůj návrat teprve v druhé polovině 90. let. K renesanci vertikálního skateboardingu pomohli jezdcí jako Danny Way, Bob Burnquist a samozřejmě také Tony Hawk.

1997

Velký příliv nových jezdců umožnil uspořádat sérii mezinárodních závodů, které vedly ke vniku extrémní olympiády tzv. Extreme Games, dnes známých jako X-Games. Velké televizní stanice vysílaly závody, a tím pádem popularizovaly skateboarding. Televizní vysílání mělo obrovský úspěch a skateboarding zaujal mnoho dalších mladých příznivců

1999

Tony Hawk předvedl jako první člověk na světě otočku o 900 stupňů, a to přesněji v roce 1999.

Nové Tisíciletí

V novém tisíciletí je úroveň triků a jejich obtížností nejvyšší od dob vzniku skateboardingu. Triky jsou předváděny na obrovských zábradlích, skáčou se z vysokých zdí, skateboardisté dokonce přeskakují z domu na dům. Switchstance kombinují s triky na Regular. Skateboardisté se stali profesionály, mají smlouvy se svými sponzory a začali být velmi dobře placeními atleti. Skateboarding již není pouhou zábavou, ale přestavuje pro ně jejich práci a zdroj obživy. Nároky na vybavení stále rostou a tím rostou i nové technologie ve skateboardingu, například skate desky s

grafitovým jádrem nebo laminátem, kolečka s kombinovaným jádrem, keramická ložiska s maximální točivostí a výdrží. Rovněž skateboardové oblečení se inovuje. Boty mají podrážky a vložky, které absorbují nárazy a otřesy. Existují kalhoty, které mají strečový materiál pro větší pohodlí. Dokonce se začaly vyrábět také videohry, kde si každé dítě může na simulátoru vyzkoušet roli skateboardisty. Skateboarding už lidem nepřipadá tak absurdní.

9. červenec 2009

Danny Way přeskochit Velkou čínskou zeď a posunout limity skateboardingu zase o velký kus dále.

Současnost a budoucnost

Jeden z nejlepších skateboardistů na světě, Chris Cole, si myslí, že skateboarding má jasnou budoucnost. Domnívá se, že bude stále více lidí jezdit na skateboardu a bude více a více skateparků. Upozorňuje, aby se nezapomínalo na to, že skateboarding není jen o ježdění na skateboardu, ale je třeba budovat také dále tuto komunitu a pokračovat v tradicích. Zdůrazňuje tvrdou práci předchozí generace, která bojovala za skateboarding, to by tedy mělo být respektováno a zohledněno zejména proto, aby se ze skateboardingu nestala komerční fraška. Preferuje a hlásá jízdu pro radost, ne pro slávu a kvůli sponzorům

ztráta kouzla skateboardingu?

JUHA M. (2015, s. 33) Moderní skateboarding a komerce jdou ruku v ruce. Na skateboardu jezdí více a více dětí, proto se ve skateboardovém průmyslu točí více peněz, což přilákalo další velké firmy, které ovšem nemají se skateboardingem nic společného a snaží se ho využít pouze pro své účely. Na jezdce je vyvíjen nátlak předvádět například trik, který je zrovna populární a vydělá jim více peněz. Je potlačována kreativita a individualita jezdců. Tlak na jezdce stále roste a možná tak dospějeme do bodu, kdy jezdcí začnou podvádět a dopováť, jako u jiných sportů. Opravdu to tak chceme? Je tento scénář nevyhnutelný? Na druhou stranu, díky penězům vznikají nová tréninková centra pro mládež, nové skateboardové školy a skateboarding se rozvíjí a posouvá dál. Určitě budou stále existovat jezdcí, kteří nebudou chtít jezdit závody a budou mít skateboarding v srdci, také zde ale budou jezdcí, kteří budou chtít slávu a peníze.

1) Tony Hawk poprvé předvádí otočku o 900° (1999)

ZDROJ: www.wikipedia.cz

2) Danny Way přeskakuje Velkou čínskou zeď (9.červenec 2009)

ZDROJ: www.wikipedia.cz

Úvod k parkouru

jeho druhy, historie a problematika

ANTRÉE

PEŠÍK T. (2012, s. 8) Žijeme v uspěchané době, kdy do popředí začíná vstupovat kariéra, peníze, majetky, rodina, výchova dětí a ostatní se pomalu odsouvá stranou. V době, kdy lidé mají mnohem více volného času, ale většinou ho nevyužívají produktivně a jen pasivně odpočívají či se rekreují. Co dělají mladí v tomto volném čase? Zkažená mládež. Nevychovaná omladina či žádná úcta ani zdvořilost. Často pronášené věty na adresu dnešní mladé generace. Jsou takové výroky pravdivé? A co dělá společnost pro zlepšení některých negativních dopadů na mladou generaci?

Ve využívání volného času mládeže se ale poslední dobou objevují zvláštní případy kaskadérismu, jakási cirkusová představení na ulici. Svými kousky leckdy zastaví i spěchající veřejnost, která jen nevěřicně pokrčuje hlavou nad zdánlivě nebezpečnými skoky, přeskoky a výlezy.

ČLOVĚK vs. MĚSTO

Je parkour sport nebo ne?

PEŠÍK T. (2012, s. 11) Často můžete zaslechnout i z úst traceurů, že Le Parkour je druh sportu nebo že traceurů sportují. Je tento výrok možné považovat za oprávněný? Nejedná se jen o neodborné označení neznalé veřejnosti? Přikláníme se k názoru, že se jedná o neodborné a zobecněné pojmenování, které nemá správný teoretický podklad. Označení sport je totiž, přihlédneme-li k podstatě Le Parkour a k podstatám sportu, velmi ošidné.

Le Parkour přichází s novou myšlenkou. Myšlenkou všestranné přípravy na nebezpečí, či jinou krizovou situaci. Na rozdíl od úzce specializované sportovní přípravy se Le Parkour snaží skloubit dovednosti z více sportovních disciplín a přetvořit je k účelnému a málo energeticky náročnému pohybu. Nastupuje Le Parkour novou cestu pohybové činnosti nebo nikoliv? Parkour někdy též Le Parkour bývá označován jako umění přemístění, pohybu, rovněž i úniku

Parkour je disciplínou pocházející z Francie, jejíž elementární podstatou je přemístění z bodu výchozího do bodu cílového co nejbezpečněji, nejplynuleji a nejefektivněji za využití sil vlastního těla. Jedním z aspektů disciplíny je i umění zopakovat pohyb v opačném sledu, ale po stejné trajektorii. Prostředí, ve kterém Parkour probíhá je libovolné, někteří preferují město jiní oproti tomu venkov či přírodu.

Tito mladíci a často i mladé dámy se věnují fenoménu internetových videí, pohybové aktivitě Le Parkour.

Co je Le Parkour a jaká je jeho podstata?

PEŠÍK T. (2012, s. 10) O způsobu trávení volného času většinou rozhoduje člověk sám. Dnešní mladá generace má na výběr z mnoha způsobů jak tento čas využít. A v nepřeborném množství nabízených aktivit je čím dál oblíbenější pohybová činnost známá jako Le Parkour, neboli parkour. I přes podobnost názvu, jež neznalou společnost často mate, nepatří Le Parkour ke drezuře koní. Jedná se o pohybovou disciplínu, která se razantně ohrazuje od zařazení pod kategorii sportovní činnost i přesto, že se sportem má mnoho společného. Veřejnost i ti, co provozují tuto disciplínu, Le Parkour označují několi-ka názvy: parkour, Le Parkour, PK.

Podstata, účel, a smysl Le Parkour je totiž na rozdíl od sportu jiný. „Smyslem, účelem, cílem a tudíž nejvyšší hodnotou sportovního pohybu je maximální výkon a vítězství v soutěži. Předvádění výkonů v přísně organizovaných podmínkách soutěžního poměrování dle standardizovaných pravidel vede ke zřetelnému měření a objektivnímu srovnávání výkonnosti jako specifické realizace lidských možností“ (Jirásek, 2005, 140).

Jirásek dále uvažuje, že úsilí věnované sportovnímu zápolení posunuje člověka dál do jakési transcendentální roviny. Přesto se sport vyznačuje jasnými pravidly, velkou organizační strukturou a především uměle vytvořeným prostředím, kde se sport vykonává. Je důležité oddělit myšlení o sportu jako čistě výkonové a především soutěživé disciplíně od pohybové aktivity Le Parkour.

I přes odmítnutí spojení sportu s Le Parkour, existuje několik zásadních aspektů, ve kterých se sport a Le Parkour shodují. Hlavním aspektem je nutnost poměrně dlouhé kondiční a technické přípravy, aby traceur zvládl většinu akrobatické techniky, musí projít velice důkladnou kondiční a především soustavnou tréninkovou přípravou.

Francouzský sociolog Dumazedier prohlásil, že 20. století je: „Stoletím zrodu volného času pro sport a pro určitou rehabilitaci lidského těla“. Je ale trend v duchu této teze na počátku 21. století stále platný? Nedošlo zde k dalšímu vývoji? Sport je dnes chápán především jako honba za výkonem a za výsledky. Tať touha hnala člověka vždy dál na hranici jeho schopností. Nové století přináší nové činnosti a jednou z nich je také Le Parkour. Ruku v ruce s Le Parkour jde i člověk provozující tuto pohybovou aktivitu **muž–traceur, žena – traceuse**.

Základní myšlenka parkouru

PEŠÍK T. (2012, s. 12) Často se v rozhovorech a reportážích objevuje od samotných traceurů prohlášení, že Le Parkour je životní filozofie, životní postoj nebo styl. Není zde použito chybné označení? Intuitivní pojmenování pocitu a stavu, který Le Parkour vyvolává nebo systémový, filozoficky podložený přístup?

Pohybové dovednosti, v přírodě žijících domorodců, kteří s přírodou souznívají v nám nepochopené harmonii, jsou i dnes pro obyčejného moderního člověka nepochopitelné a mnohdy neuvěřitelné. Člověk žijící v civilizovaném prostředí je dnes denně vystavován pokroku, který jednotlivce žene, jako součást velkého davu, stále kupředu. V dnešní uspěchané a spěchem nabitě společnosti je jen málo jednotlivců, kteří dovedou vystoupit z již roztočeného kolotoče a zastavit se a zamyslet se nad krásou, která člověka obklopuje. Pokud se člověku, ale podaří zastavit svůj neustálý spěch, je zde prostor pro zamýšlení a pro vnímání světa jinými očima.

Základní myšlenka Le Parkour je vytčena ve větě: **„Be strong to be useful“** (Bud' silný, abys byl užitečný). Fyzická podstata takto vyslovené myšlenky je zřejmá, přesto se domníváme, že opustit problematiku s tímto závěrem by bylo unáhlené.

ZDROJ: www.pixabay.com

Pohlédneme-li do hloubky problému, zjistíme, že není tak jednoduché odmítnout tvrzení přesahu z fyzického do duchovního. bychom charakteristiku myšlení Le Parkour měli kompletní, musíme doplnit, že další podstatnou součástí je snaha o zdokonalení. Nejedná se o zdokonalení jen fyzických schopností a dovedností, ale i o působení na psychické vlastnosti (hra se strachem, odolností nebo cílevědomostí).

Le Parkour – způsob života?

Le Parkour se může stát i způsobem života. Umožňuje člověku oprostit se od světa kolem něj a prostřednictvím jeho píce ho naučit překonat překážky. Vidět totiž v překážkách prověření vlastních schopností je v dnešním světě důležitou zkušeností. Lidé se učí překážku překonat a ne od překážky odházet s pocitem nezdaru a zklamání. Parkour umožňuje být volný, jak v oblasti fyzické, tak i duševní, a přitom pomáhá vidět život jako nikdy předtím. Le Parkour pomáhá přijímat odpovědnost za svá fyzická a duševní rozhodnutí.

Přes všechny tyto charakteristiky zůstává nejdůležitější samotný pohyb. Pohyb jako projev určitého postoje, názoru na sebe sama, svět a

společnost. *„Naším cílem je ukázat naše umění světu a naučit lidi chápat, co je to pohyb“ (Belle, 2005)*

Filozofie či idea?

Na tomto místě se zamyslíme, zda „filozofie“ Le Parkour je opravdu filozofií či jen ideou nebo myšlenkou. Co vytváří z prostých myšlenek filozofii?

Le Parkour můžeme zařadit mezi pohybové činnosti, jelikož svým charakterem podmínky pohybových činností plní, ale zařadit Le Parkour pod určitý filozofický přístup není správné. Le Parkour s sebou přináší určité snahy o vyšší a hlubší význam, což je samozřejmě jen dobře. Pohyb jako projev zdravého jedince v touze po sebeuvědomění. Příprava na těžké životní situace, kde se snaží člověk o překonání místo kapitulace. A v neposlední řadě nalézání smyslu v sebezdokonalování.

Úvod k parkouru

jeho druhy, historie a problematika

PARKOUR NEBOLI POHYB VPŘED

Le Parkour přichází s jednoduchou myšlenkou pohybu vpřed a přípravy na nepředvídatelné situace v přirozeném prostředí. Přirozeným prostředím je myšleno prostředí, v němž se člověk běžně pohybuje – v dnešní době se tedy bude jednat především o prostředí městské. Le Parkour je proto provozován na místech, která sám chce člověk využívat. Traceur si určí, kde bude cvičit a to hlavní, sám traceur si určí, co bude cvičit.

Kischnick (2000, 105) o mládeži: „Tělesný pohyb je pro ni vítaným prostředkem, aby spojila vůli s mravností. Jak ráda by se mládež chopila příležitosti, aby pomocí pohybu mravně zesílila vůli.“

Není odpovědí na tuto výzvu například i Le Parkour? Myslíme si, že hodnoty, které přináší Le Parkour, jsou jednou z možných odpovědí na tyto

výzvy. Náplň Le Parkour je především o prožitku z překonání. Překonání sama sebe, překážky, strachu, nevzdání se po prvním nezdaru, vůle nevzdat se v rámci svých reálných možností.

PEŠÍK T. (2012, s. 28) Při pohledu na strukturu Le Parkour v České republice můžeme konstatovat, že mladá generace o pohyb zájem má. Dokonce tento zájem vede i k organizování tréninkových skupin, organizování tzv. Jamů (Jam – setkání parkouristů, poznání nových lidí, naučení se novým věcem apod). To vše jsou schopni zařídít mladí chlapci, kteří nemají s podobnými akcemi žádné zkušenosti. Jsou toho schopni jen z čistého zájmu o Le Parkour. Pokud se dnes podíváme na věkový průměr českých traceurů tak je tento věk nejčastěji v rozmezí 15–20 let. I z toho můžeme usuzovat, že Le Parkour v sobě pozitivum má a je jednou z lepších variant jak trávit volný čas.

PEŠÍK T. (2012, s. 33) **Prožitek a Parkour**, jak jsme předeslali důležitou složkou při trénování Le Parkour je prožitek z překonávání, prožitek z úspěchu a prožitek z pocitu, že pro člověka není, pokud sám chce, hranic. S myšlenkami Le Parkour se pojí především prožitek překonání čehokoliv. A co má většího smyslu než překonávat životem připravené nástrahy? Prožitek z překonaného by se mohl stát člověku akceleraátorem a touhou jít příště o kus dál. Důvěra sama v sebe, své pocity, prožitky a ve své schopnosti nám určuje, jak budeme žít. Téma prožitku je tedy důležité i pro Le Parkour, jelikož všechny tréninkové situace si s sebou nesou určitou prožitkovost. Člověk soustředící se primárně a všemi svými smysly na činnost, kterou provozuje, se tak dostává do neobvyčejného stavu vědomí kdy dochází k celost-nému propojení prožívajícího, činnosti a okolí.

ZDROJ: www.pixabay.com

TRAUCER vs. STRACH

1) Strach

Traceur stojí nad čtyři metry hlubokou nicotou a připravuje se na svůj skok. Jen málo z lidí by nepocítilo strach nebo úzkost. Ten úzkostlivý pocit, který svírá hrdlo, omezuje pohyblivost a paralyzuje svalstvo. Jaká je podstata strachu? A je strach užitečný či nikoliv?

NAKONEČNÝ (2000, s. 256) Strach je obecně chápán jako reakce organismu na hrozící či stávající nebezpečí a z vrozených dispozic je strach pocíťován jako reakce hrozící bolesti nebo smrti. Z psychologického hlediska je primární funkcí strachu obrana organismu, hledání bezpečí spojené s útekovou reakcí. Mírnější formou strachu je obava a na opačném pólu stojí silnější strach – zděšení. Důležitou tezí v rámci charakteristiky strachu se stává: „Strach může vyvolávat nejen přítomnost hrozby, ale i nepřítomnost jistoty a strach, který zřejmý předmět, je označován jako úzkost. Traceur totiž nepocítuje strach ale pocítuje zmiňovanou nepřítomnost jistoty, konkrétně u skoku jistota bezpečného doskoku.

2) Úzkost

Jak již bylo řečeno hranice mezi strachem a úzkostí nejsou ostré. Připustíme-li fakt, že je-li strach reakcí organismu na určitý objekt, poté úzkost

může být relativně stálou vlastností osobnosti. Člověk se cítí úzkostlivý a v ohrožení, ale neví čím.

3) Úzkost nebo strach?

PEŠÍK T. (2012, s. 47) Z uvedených dvou stručných popisů není zcela zřejmé co vlastně traceur prožívá. Z části můžeme konstatovat podobu s emocí strachu. Předmětem nelibého pocitu je chybějící jistota ze správného doskoku nebo dokonce samotný pád a následující bolest. Naopak ale můžeme dodat, že to co působí nelibé pocity, není jednoznačně identifikovatelné a nepůsobí na nás v přítomném čase, ale v čase teprve následujícím. Strach je přesto obranou reakcí organismu, která traceurovi napovídá, aby svou činnost raději nedělal, a svazuje mu tím pohybový aparát. Což pokud přihlédneme zpět k úzkosti, můžeme ihned doplnit možností aktivačního či útlumového důsledku, který může úzkost způsobit.

Přikláníme se k názoru, že Le Parkour v sobě spojuje obě varianty, které bezesporu spolu souvisejí a doplňují se. Důležité je pro traceura svůj strach resp. úzkost překonávat. Jedině překonání strachu či úzkosti totiž může traceurovi přinést pocit úspěchu a tím i radost.

4) Radost

PEŠÍK T. (2012, s. 48) Po překonání strachu resp. úzkosti nastává situace samotného provedení činnosti, aktivity, v případě Le Parkour skoku. V této situaci může dojít ke dvěma druhům závěrů. Jakmile se skok nevydaří, přichází smutek z nepovedeného a nevydařeného nebo naopak, když se skok vydaří, přichází radost. Právě radost způsobuje u traceura pocit sebedůvěry k dalšímu tréninku a překovávání další překážek. Způsobuje i optimismus, který emoce radosti doprovází smíchem, což je jedním ze základních prostředků, který „především usnadňuje a zesiluje jeho sociální otevřenost či komunikovatelnost; nabízí ulehčení od nepříjemných zážitků...“ (Nakonečný, 2000, 249). Otevírá traceurovi oči k vidění světa v optimističtějším světle. A dodává smysl jeho dalšímu konání.

5) Smysl le Parkouru

PEŠÍK T. (2012, s. 50) Důležité je si uvědomit, že neexistuje předem daný smysl, nikdo nemůže určit společnosti životní smysl, každý jednotlivec volí sám svůj způsob prožitku, který je dán individuálním přístupem ke smyslu.

„To jak se člověk pohybuje, takový je smysl jeho života“ (Adler, 1995, 42). Toto pro nás zásadní

tvrzení je podstatou všeho smyslu, který v Le Parkour hledáme. Každý pohyb má v sobě skryté vlastnosti o osobnosti, jež pohyb vykonává. Definuje nám její životní styl. Způsob pohybové činnosti charakterizuje jednotlivce, určuje osobnostní charakteristiky, specifikuje etnické, generační, rasové a individuální aspekty osobnosti.

6) Jak by mohl vypadat takový traucer?

PEŠÍK T. (2012, s. 50) Traceur tedy připustíme-li k relevanci těchto tezí, by měl být člověk vyrovnaný, klidný, hledící kupředu, oplývající sebevědomím, sebedůvěrou a optimismem, plně zodpovědný za svůj vlastní život. Tím, že jsme v životě schopni přijmout plnou zodpovědnost za své žití a jednání, nalézáme jeho smysl. Lidský pohyb jako nezbytná složka lidského bytí je i svou nepřenositelnou formou vnímání obohacením životní reality. A proto i Le Parkour může být pro někoho obohacením, které spoluvytváří smysluplnější realitu. Pohyb kupředu, který bez ostychu překonává všechny nastražené překážky, je prost soutěživostí. Člověk je oponentem jen sobě samému.

7) Parkour jako životní styl

PEŠÍK T. (2012, s. 52) S rozvojem a rozšířením Le Parkour se objevují také tendence zahrnout tuto pohybovou činnost a způsob myšlení do problematiky životního stylu.

V Le Parkour jako životním stylu můžeme spatřovat určité problémy. Le Parkour je určitě lidskou aktivitou a z předchozího textu můžeme říct, že i způsobem myšlení, chování a jednání. Zaujímá však Le Parkour v lidském životě trvalejší místo? Vzhledem k mládí disciplíny i traceurů nemůžeme dokázat trvalost v životě jednotlivců. S tímto vyvstává problém stálosti životního stylu. Životní styl totiž není stavem neměnným, ale je proměnlivý v čase.

8) Subkultura Parkour

Subkultura Le Parkou vznikla náhodně. Belle (objevitel Le Parkour) z počátku nepředpokládal rozvoj Le Parkour do takové šíře jak je tomu dnes. Le Parkour tímto tedy nepatří do žádné oficiální či formální organizace. Vznikají jen skupiny zabývající se shodnou aktivitou s obdobným životním stylem. Důležitý je také fakt, že Le Parkour je po celém světě v základních charakteristikách chápán a provozován obdobně. Hodnoty a ideály se tak šíří prostřednictvím internetu, skupin Le Parkour (crews) do celého světa.

Úvod k parkouru

jeho druhy, historie a problematika

HISTORIE

Le Parkour je novou disciplínou na poli volnočasových aktivit dnešní mladé a střední generace. Tuto pohybovou aktivitu mohou provozovat jak dívky, tak chlapci, dospělí i děti. S popularitou Le Parkour roste i množství různých stylů a skupin, které činnost provozují. Pokud se podíváme na disciplínu z hlediska historických kořenů, panují mezi traceury rozporuplné názory. Tradičně se objevuje názor, že kořeny Le Parkour jsou ve francouzské Přirozené metodě Georgese Héberta.

1902

PEŠÍK T. (2012, s. 14) Hébertova přirozená metoda byla ovlivněna i událostí, která se mu přihodila roku 1902 na Martiniku. Před první světovou válkou zde sloužil ve městě St. Pierre, které toho roku postihla přírodní katastrofa ve formě vulkanické erupce. Hébert organizoval evakuační akce a pomohl uniknout před jistou smrtí několika stovkám lidí. Zkušenost s krizovou situací ho přiměla k zamyšlení a posílila jeho domněnky, že fyzická zdatnost musí jít ruku v ruce s odvahou a altruismem.

Tyto myšlenky rozpracoval poté ve své teorii. Jádrem pro Hébertovu metodu bylo rozdělení pohybové činnosti na několik základních způsobů pohybu: chůze, běh, skákání, pohyb po čtyřech, šplh, udržení rovnováhy, zvedání, hod, obrana a plavání. Podstatou přístupu Georgese Héberta k tělesné výchově byla snaha vytvořit silnou osobnost. Druhým rozhodujícím vlivem, který formoval jeho názory, byla antika. Ideál dokonalého lidského těla, tzv. kalokagathia, harmonický soulad a vyváženost tělesné a duševní krásy a dobroty, ctnosti a statečnosti. Jeho osobním heslem se stalo tvrzení „**Bud' silný, abys byl užitečný**“.

1905

Hébert byl jmenován důstojníkem pro výuku tělesných cvičení ve vojenské škole námořní pěchoty.

1907

Hébert vydává dílo Zdůvodněná tělesná výchova.

1912

Vznikl Národní institut tělesné výchovy francouzské přirozené metody, kde Hébert plně definuje principy, vytváří nová cvičení a zařízení sloužící k výuce tělesné výchovy.

1918

Hébert zakládá dívčí tělovýchovnou školu tzv. Palestru (La Palestre d'été de Deauville).

1925 – Kniha sport proti tělesné výchově

Hébert podrobuje sport kritice, jelikož vede jedince k soupeření a úsilí porazit soupeře. Přirozená metoda se ale snaží, aby jedinec soupeřil jen se svou vlastní vůlí, jde především o překonávání sama sebe

30. léta 20. století

Hébert vydává knihu – Tělesná výchova k mužnosti a mravnosti přirozenou metodou.

(Hébert, in Návrta, 2007, s. 15) úryvek z knihy – lekce v neupravené přírodě, poskytuje následné výhody: dokončuje svalový vývoj nebo posílení kloubů patřičných částí těla; ...rozvíjí kvality jednání, či mužnosti: ráznost, vůli, odvahu, chladnokrevnost, sebeovládání, především překonáváním náročných nebo nebezpečných míst; nabádá k vzájemné pomoci, ...navozuje příležitosti k rozvoji patřičných smyslových kvalit: bystrý zrak, bystrost sluchu a čichu, hlavně tehdy, pokud učitel věnuje péči k rozvoji citu pro pozorování, instinktu pátrat, rozpoznávat, nebo pronásledovat. Cvičení je zintenzivněno prováděním na čerstvém vzduchu a ve volné přírodě. Konečně psychický účinek je pozoruhodný

Podstata Le Parkour má právě v těchto slovech své kořeny, proto je tato část důležitá pro další hlubší pochopení jeho problematiky.

Hébert byl pro svět tělovýchovy velkým přínosem a pro vznik Le Parkour vytvořil prazáklad. Jeho návrhy využívat překážkové dráhy, nazývané „parkour“, jako formy tréninku jsou platné dodnes. Překážkových drah se využívá při výcviku hasičů, vojáků i policistů. Používají se v kurzech sebedůvěry, různých lanových centrech či různých „team building“ kurzech.

David Bella

Ve světě Le Parkour panuje jistá nespočetnost v názorech na vznik Le Parkour. Můžeme, ale s jistotou říci, že u zrodu stála skupina lidí formující se kolem osobnosti Davida Bella. Sám Belle je pak považován většinou parkourové veřejnosti za zakladatele.

1998

David Bella poprvé používá slovo Le Parkour a definuje ho jako rychlé a efektivní přemístění z bodu A do bodu B.

2002

Na anglické stanici BBC ONE se objevil reklamní spot Rush Hour. Muž pro návrat domů, aby stihl oblíbený pořad, zvolí místo přeplněných londýnských ulic cestu přes střechy. Reklama vyvolala vlnu nadšení a byla inspirací pro mnoho britských traceurů.

Květen 2002

David Bella podepisuje smlouvu se společností Nike na účinkování v reklamách pro USA.

Září 2003

britská veřejnoprávní televizní stanice Channel 4 vysílá dokumentární film s názvem Jump London.

Jump London začíná těmito větami: „Toto je Parkour Freerunning, nový svobodný sport. Freerunning je nový městský sport, který byl vytvořen Sebastienem Foucanem. Zrodil se z dětských her Sebastiena a jeho přátel“.

červenci 2004

založení webové stránky „parkour.net“ Jeromem Lebretem, která se stává domovem nejrespektovanějších hlasů z řad traceurů a je dokonce posvěcena Davidem Bellem.

Leden 2005

v USA a Velké Británii se představil film Jump Britain pokračování Jump London.

Srpen 2006

Belle oficiálně uznal masový zmatek ohledně jeho umění a vyjel na světové turné šířit myšlenky Le Parkour se svou novou organizací PAWA (Parkour Worldwide Association)

Srpen 2006

JAM parkouristů v Praze. (Rokem 2006 se na Le Parkour v České republice upírala velká mediální pozornost. Je publikováno mnoho interview, reportáží apod.)

Léto 2007

Konání Le Parkour Meetingu v Ostravě

2009

Vznik internetové televize ITPF (Internetová parkour a freerun televize). Tyto projekty přesto neměli dlouhého trvání a to hlavně kvůli nedostatku kvalitních a především aktivních spolupracovníků. Úbytek zkušenějších traceurů a velký příliv nováčků má za následek i stagnaci hlavního portálu Parkour.cz.

ZDROJ: www.pixabay.com

ZDROJ: www.pixabay.com

Literatura

BARTOŠ, Karel.: *Rozvoj skalního lezení*. Brno, 2017. Diplomová práce (ing. arch.) Vysoké učení technické, Fakulta architektury, 30-05-2017

Messner, [Messner] [film]. Režie: Andreas NICKEL. Německo, Andreas Nickel, 2012

JUHA, Michal.: *Skateboarding – sport nebo životní styl*. Praha, 2015. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta tělesné výchovy a sportu, 31-05-2015

Česká asociace skateboardingu: fakta, [online]. 2011 [cit. 2015-08-18], Dostupné z: <http://www.caskate.cz/asociace/>

DOREN, M., PRAMANN, U. *Fascinující skateboarding: Příručka pro teorii a praxi*, 1. vyd. Praha: Svoboda, 1994, 213 s. ISBN 80-902555-2-3.

iVysílání: *Mystic Sk8 Cup 2011 – Věžnice, místo pro umění*. Zveřejněno 23.07.2011 [online video. 2015-8-5]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/>

KARAS, M., KUČERA, J. *Skateboarding*. Vyd. 1. Brno: Computer Press 2004, ISBN 80-251-0101-0

SLEPIČKOVÁ, I. (2008) *Sociology of lifestyle*. In Slepíčka (Ed.) *Sport and lifestal* Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-1624-7.

PEŠÍK, Tomáš.: *Podstata le parkour a jeho postavení v ČR*. Olomouc, 2012. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Palackého v Olomouci, Fakulta tělesné kultury, 29-05-2012

FreerunningTV.com. (2011). *David Belle interviewed by Sebastien Foucan* [interview]. Retrieved 21.2.2012 from World Wide Web: <http://youtube.com>

BURYÁNEK, J. (2005) *Subkultury*. Projekt varianty. Praha: Člověk v tísní. Retrieved 10.4.2012 from World Wide Web: <http://www.varianty.cz>

FRAMPTON, K.: *Moderní architektura*, nakl. Academia, 2004

NEUFERT, E.: *Navrhování staveb*, nakl. Colsultinvest, 1995

INTRO 2, Beton, VERNER, M. vyd.: Vega s.r.o. 2017

INTRO 1, Dřevo, VERNER, M. vyd.: Vega s.r.o. 2017

INTRO 6, Sklo, VERNER, M. vyd.: Vega s.r.o. 2018 ISSN 2570-7744

INTRO 7, Plast, VERNER, M. vyd.: Vega s.r.o. 2018 ISSN 2570-7744

ERA21, #02 Politika bydlení, HNÍDKOVÁ, V. vyd.: ERA Média, s.r.o., 16.4.2018

ERA21, #03 Umění veřejného prostoru, HNÍDKOVÁ, V. vyd.: ERA Média, s.r.o., 1.6.2018

T 2

strany

18–25

TYPLOGICKÁ PŘÍPRAVA

Skatehalle Oslo.....	18
StreetMekka Esbjerg.....	19
Basket bar.....	20
Víceúrovňový skatepark.....	21
School of climbing.....	22
StreetMekka Viborg.....	23
StreetMekka Aalborg.....	24
víceúčelová hala Gymnázia.....	25

OSLO

SKATEHALL

architekt: **Dark Arkitekter**
projekt: **2016**
realizace: **2017**
adresa: **Stavangergata 28, 0467 Oslo, Norway**

Textový popis poskytnutý architekty. Skateboarding byl zakázán v Norsku dne 1. září 1978 s cílem zabránit vážným nehodám. To skateboardisty neodradilo a skateboardingová scéna neustále rostla. Když byl zákaz v roce 1989 zrušen, zájem explodoval. Skateboardismus se stal idolem mládeže. V lednu roku 2017, 28 let po zrušení zákazu, Oslo konečně získalo své vlastní místo pro dnešní skateboardové zázemí. Oslo Skatehall je nyní nejlepším skateparkem vytvořeným na míru a jedním z největších svého druhu v severní Evropě.
www.archdaily.com

ESBJERG

STREETMEKKA

architekt: **EFFEKT**
projekt: **2014**
realizace: -
adresa: **Remisen, 6700 Esbjerg, Denmark**

EFFEKT získal první cenu v soutěži o přeměnu nepoužívaného vlakového nádraží v Esbjergu v Dánsku s návrhem přeměnit průmyslovou strukturu ve stylu kruhového tvaru na dům pro bruslení a řadu dalších aktivit pouliční kultury. Názvem jest Streetmekka, návrhem obnoví původní kruhovou geometrii průmyslové kůlny, zahrnující vnitřní vybavení pro bruslení, skate, basketbalové hřiště, street dance area, dílny, DJ-školy a street art, stejně jako zasedací místnosti, administrativní kanceláře, kavárny, kuchyně, převlékárny, velké komunitní centrum a recepcce. V srdci kruhové směsi je design vybaven uzavřeným street sport plaza a velkým venkovním společenským prostorem.
www. Effekt.dk

KENT

VÍCEÚROVŇOVÝ SKATEPARK

architekt: **guy hollaway architects**

projekt: **2015**

realizace: -

adresa:

british studio guy hollaway architects has revealed plans for a multi-storey skatepark – believed to be the first of its kind on the world. located in the english county of kent, the proposed ‘folkestone sports park’ totals approximately 1,000 square meters and will form an integral part of the region’s ongoing regeneration. Adding to folkestone’s growing urban sports culture, the center will accommodate a variety of popular activities including skateboarding and climbing, with the future potential to provide a boxing club. designed to engage with both novice and experienced individuals, the complex includes four storeys above ground, with a roof terrace overlooking the surrounding neighborhood. two undulating floor-plates create a series of skateable bowls, whose sculptural form made visible from below.
zdroj: www.dezeen.com

BRUNECK

SCHOOL OF BOULDERING AND CLIMBING

architekt: **Stifter + Bachmann**

projekt: **2015**

realizace: **2015**

adresa: **Via Josef Ferrari, 36, 39031 Brunico BZ, Itálie**

The School Bouldering and Climbing Centre in Bruneck is probably the first climbing centre in the world to be designed specifically as a school sport facility. Throughout the day, school groups will come here for physical education; the centre is big enough to be used by several groups at the same time. Given the heterogeneous surroundings of the new climbing centre in immediate vicinity to two large car parks, the challenge was to develop a vigorous design of great symbolic expressiveness. This was achieved by combining an enclosed courtyard with an amphitheatre and a broad green strip separating the building from the car park. The design envisages an uninterrupted spatial sequence whose different sections vary in terms of height and breadth, arranged around the courtyard and the outdoor climbing area, which they define as premium exterior spaces.

zdroj: www.dezeen.com

VIBORG

STREETMEKKA

architekt: **EFFEKT**
projekt: **2017**
realizace: **2018**
adresa: **Viborg, Denmark**

EFFEKT was today announced winners of the competition for a new Streetmekka in Viborg, DK. The winning proposal is a new cultural center including facilities for a variety of self-organized sports like parkour, skate, bouldering, basketball, trial, as well as a series of customized workshop areas for DJing and music production, an animation studio, fabrication lab and artist studios. Social spaces and designated hangout zones are strategically interwoven into the functional program and distributed throughout the building.
zdroj: www.efeekt.dk

AALBROG

STREETMEKKA

architekt: **jaja Architects**
projekt: **2016**
realizace: **2018**
adresa: **Aalborg, DK**

With a pragmatic approach, we link the future Streetmekka activities with the space that offers the necessary conditions and opportunities. The Experimental Hall with its height and spaciousness is the perfect setting for bouldering, parkour, basketball, and street soccer. The activities with practical and acoustic requirements such as the dance hall, sound studio, street kitchen and office spaces are placed in the Lab Wing. The outdoor area is organized as a gigantic streetscape with calisthenics area, parkour track, and a boulder rock. The façade of the laboratory building becomes a living canvas for street art.
zdroj: www.ja-ja.dk

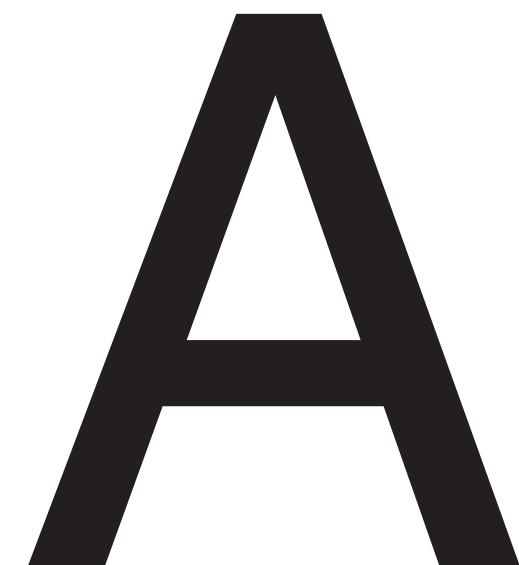
KODAŇ

VÍCEÚČELOVÁ HALA GYMNASIA

architekt: **BIG**
projekt: **2013**
realizace: **2013**
adresa: **2900 Hellerup, Kodaň, Denmark**

Gymnasium Gammel Hellerup se nachází na severu Kodaně. Tvoří jej uzavřený soubor budov z nažloutlého režného zdiva. Původně škola zamýšlela vybudovat novou víceúčelovou halu stranou. Bjarke Ingels, který je místním odchovancem, však přišel se zdánlivě nesmyslným nápadem postavit halu uprostřed školního dvora. Hala je z větší části ukrytá pod zemí a navenek ji lze vytušit vzdouvajícím se dřevěným povrchem dvora s osázenými kovovými stolky a lavičkami. Hala sloužící převážně sportovním aktivitám má dvojité zaklenutý prostor s viditelným žebrováním lepených dřevěných nosníků. Tvar stropu se snaží optimální výškou co nejméně překážet při míčových hrách. Na opačné straně z plochého školního dvorku vyrůstá umělý kopec, který rovněž vybízí k aktivitám a sportovním výkonům o přestávkách.
zdroj: www.archiweb.cz

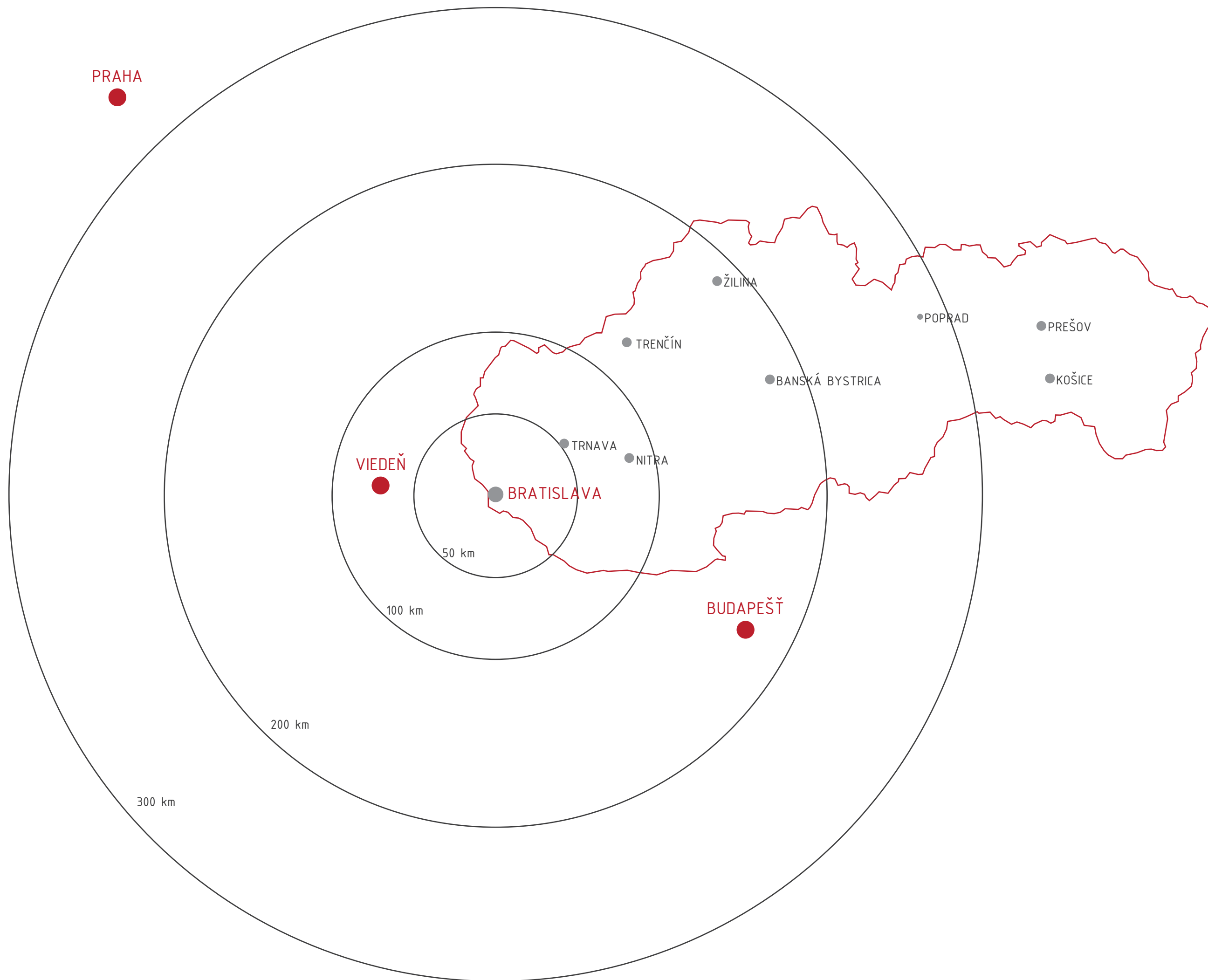

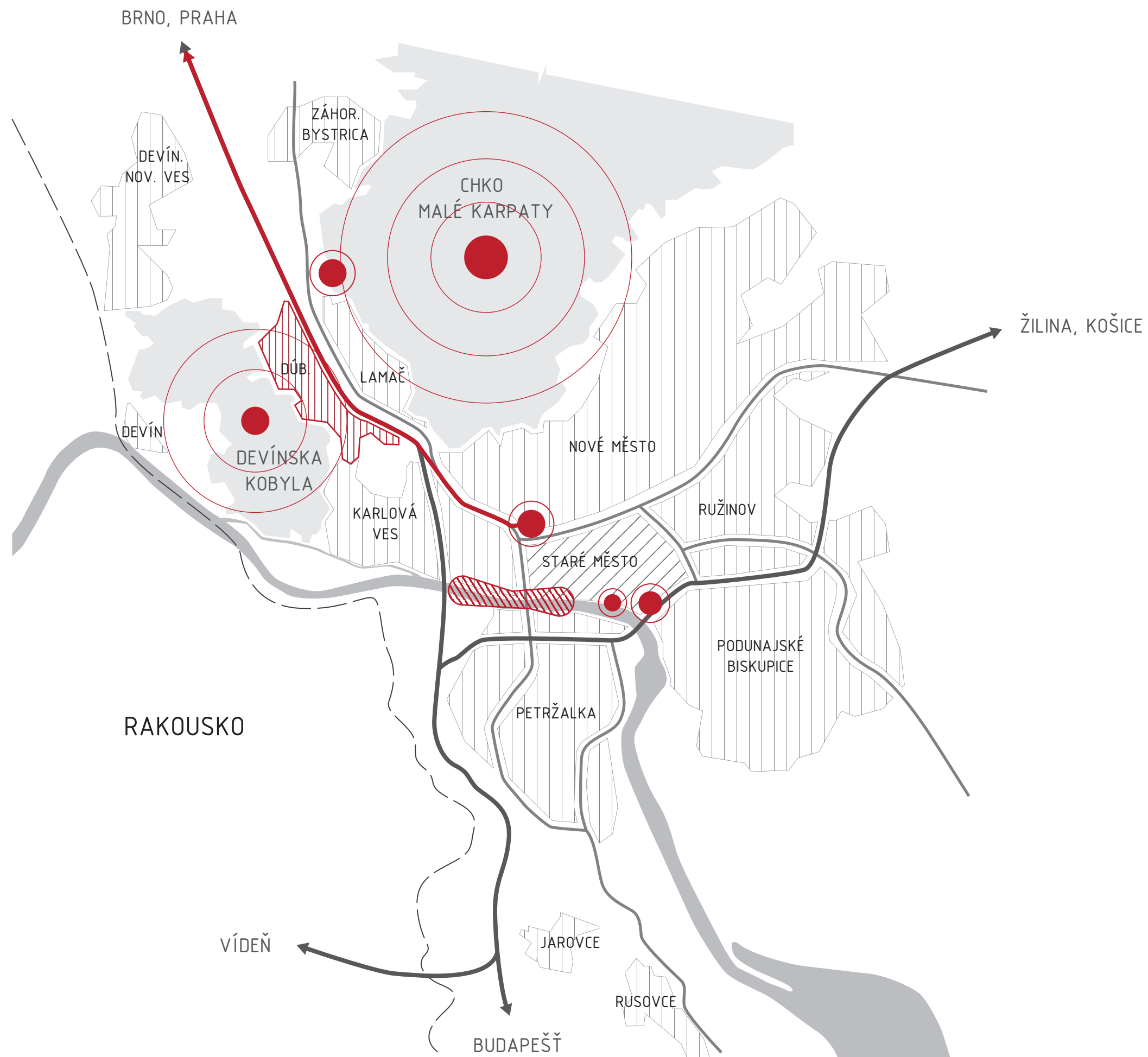

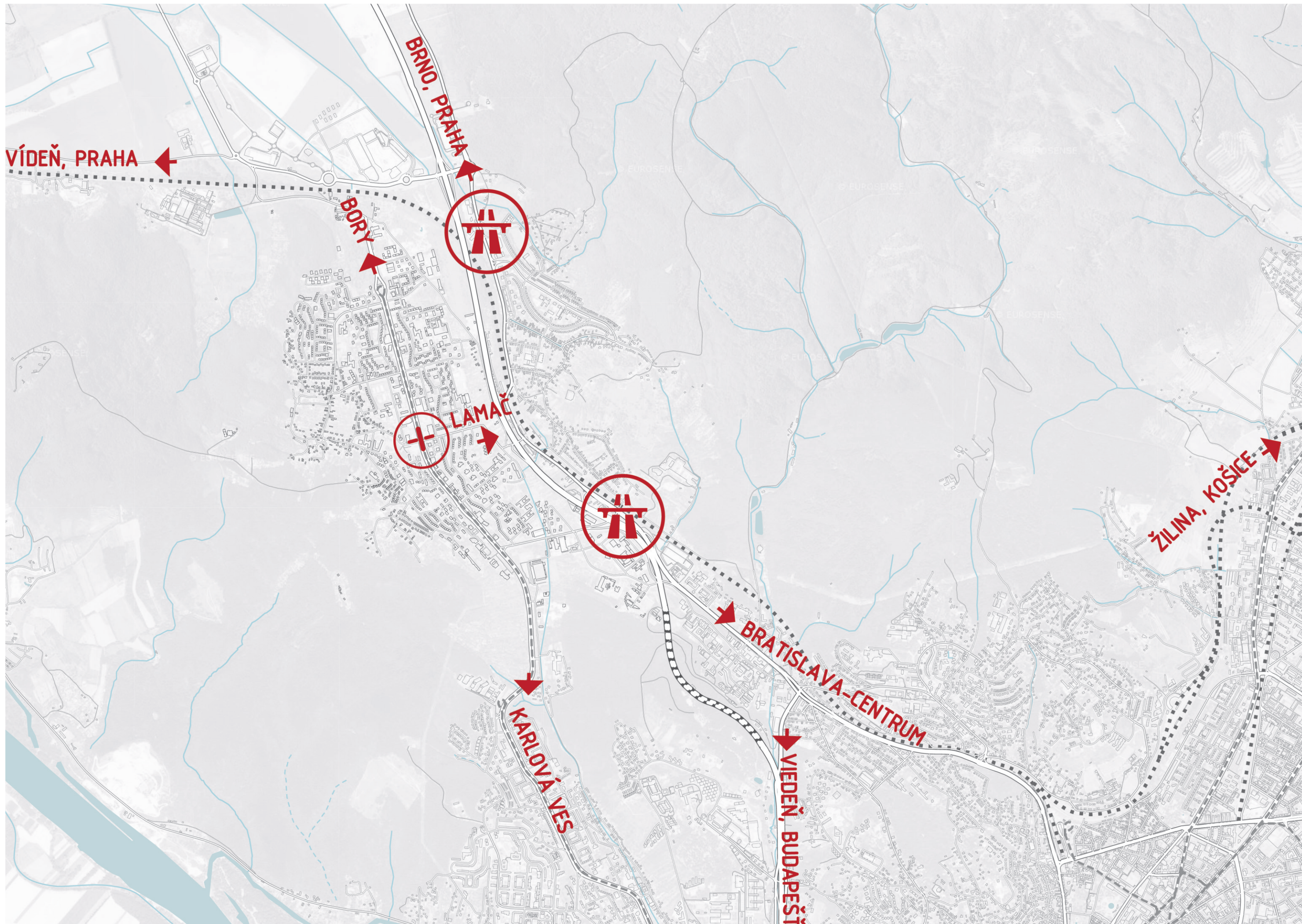
strany
26–17

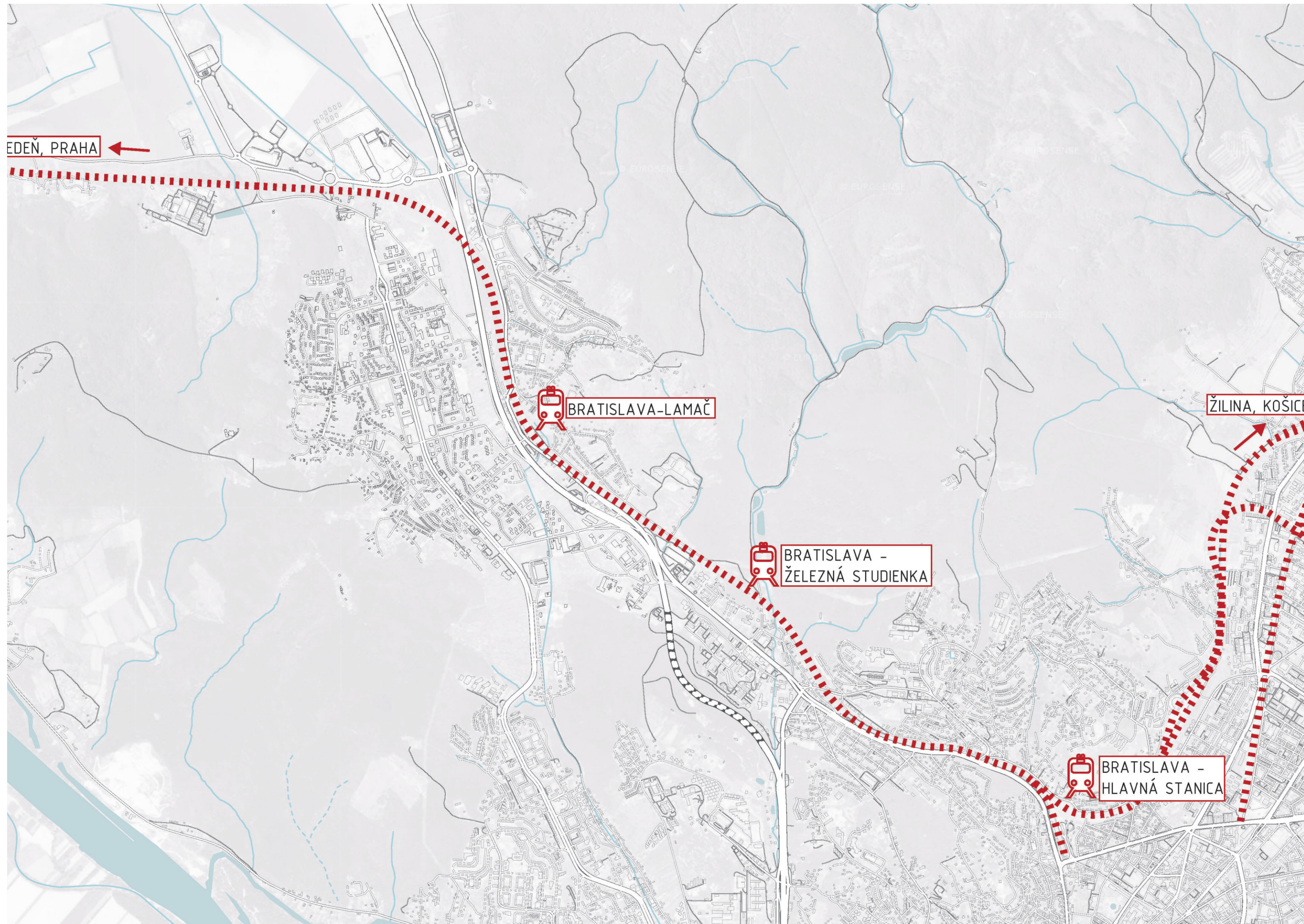
ANALÝZY

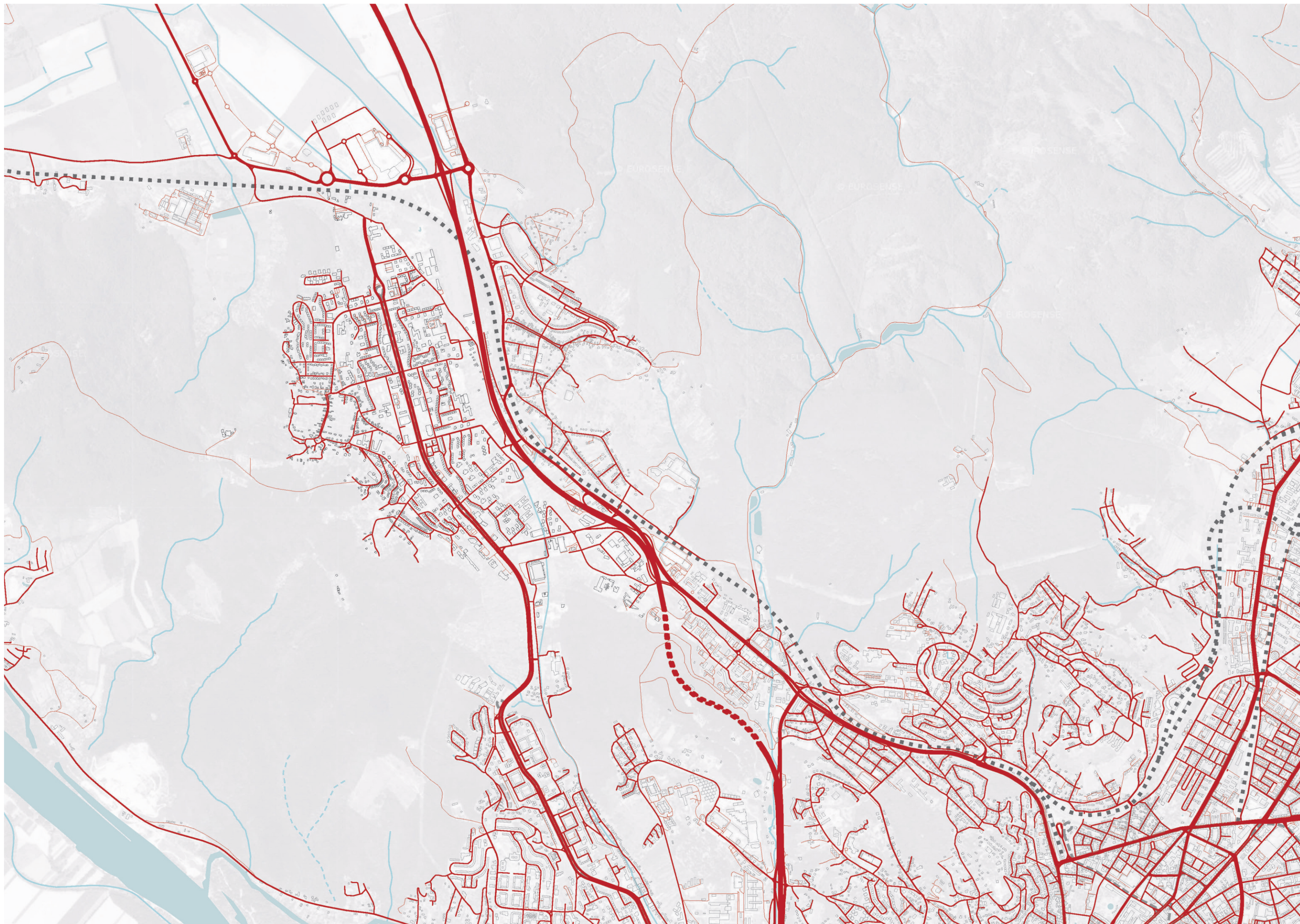
Analýzy M1:50 000.....	26–32
Analýzy M1:25 000.....	33–47
Analýzy M1:2500.....	48–54

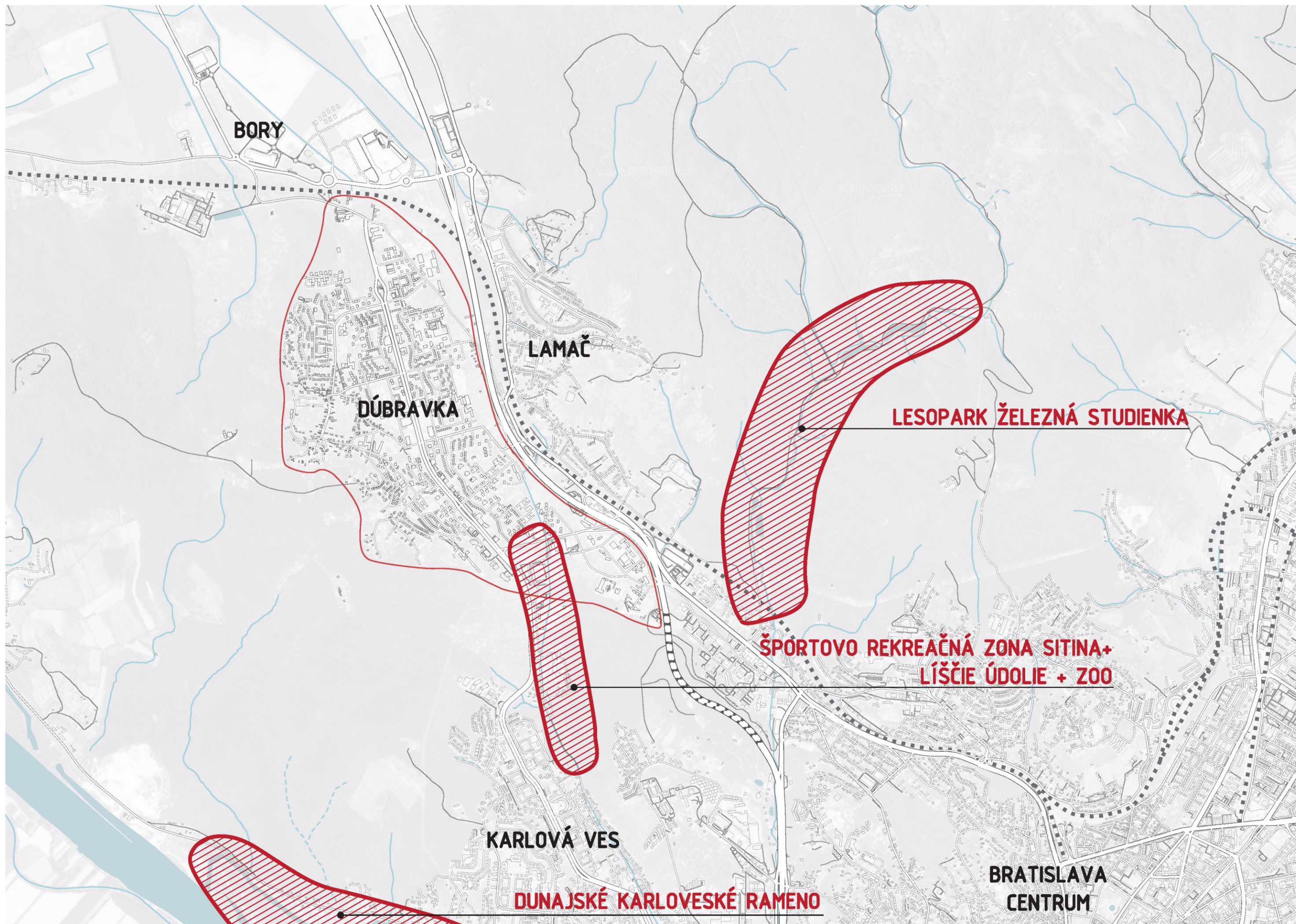

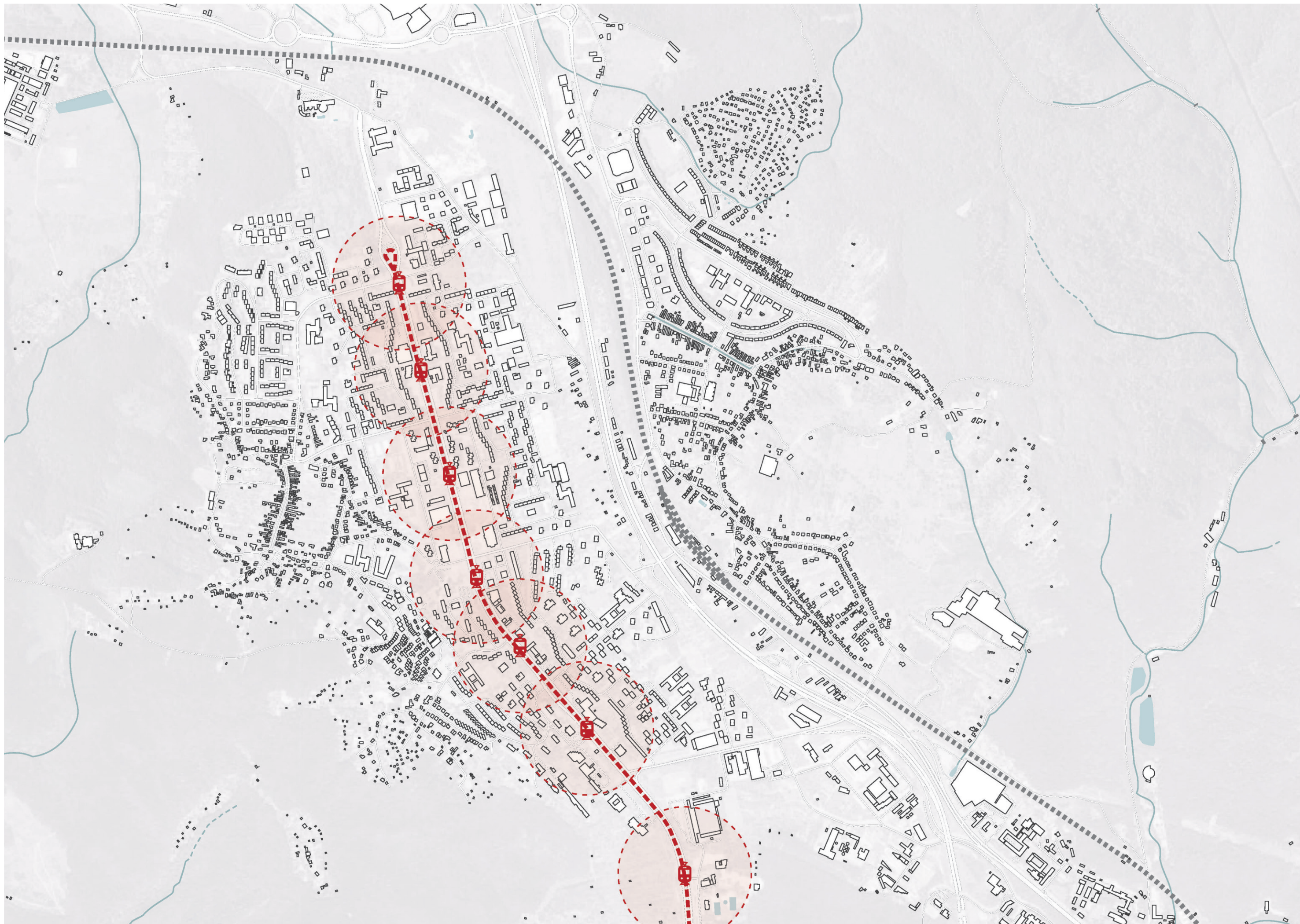

OBCHODNÍ
CENTRUM

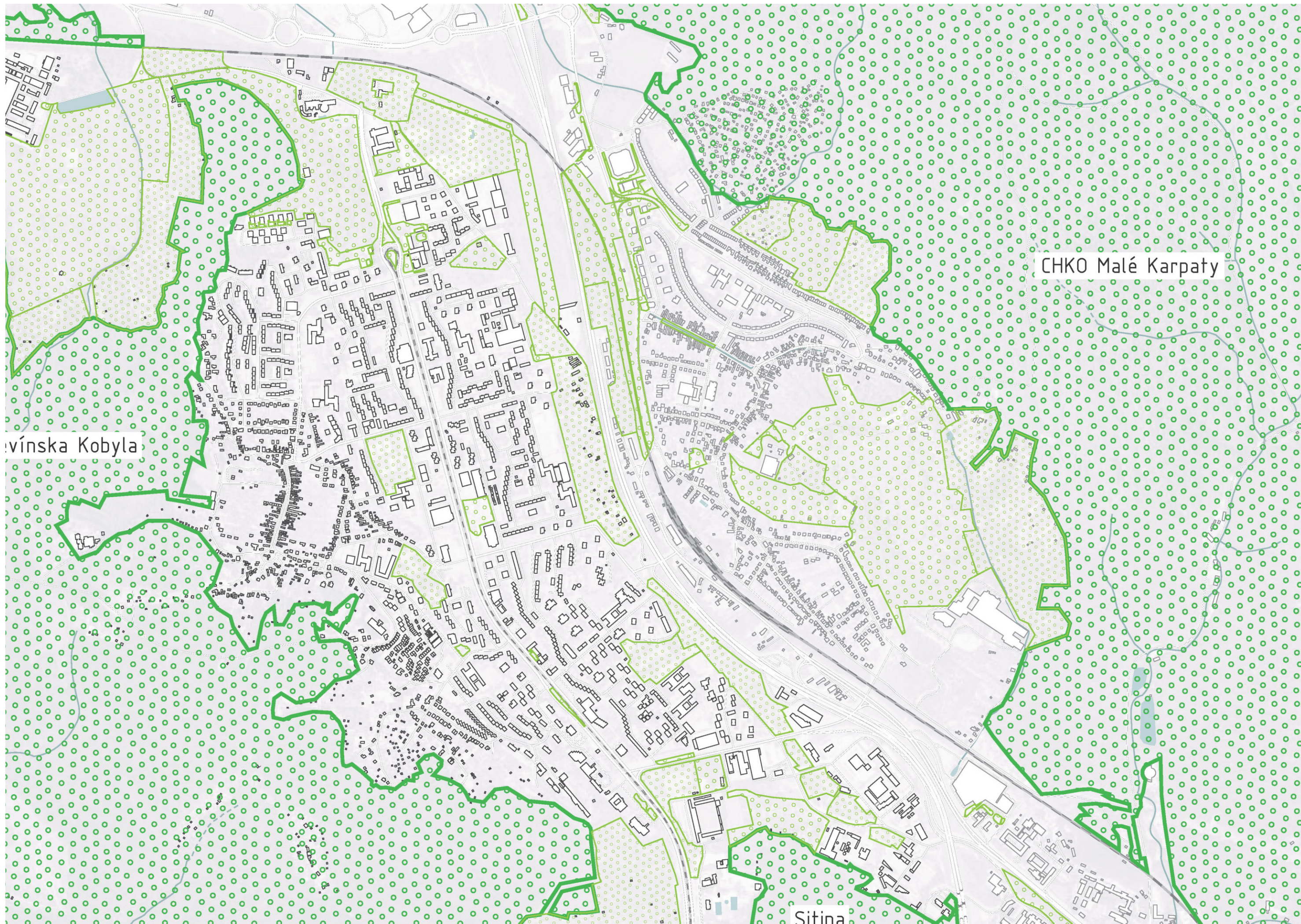
VELKÉ
CENTRUM

MALÉ
CENTRUM

vínská Kobyla

CHKO Malé Karpaty

Sitina

